Azg
armenian daily
17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1994 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 221 (724)

Մոսկվայի ոլեհամալսարանի ռեկտորը Երեւանում

Հոկտեմբերի օրը Երեւան ժամանեց Ս. Մոնոսոնի անվան Մոսկվայի պետական համալսարանի ռեկտոր, Ռուսաստանի գիտությունների ակադեմիայի թղթակից անդամ Վիկտոր Սադովնիչին: Երեկոյան հյուրին ընդունեցին ՀՀ նախագահի Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը եւ ԳԱՀ նախագահ Բաբկեն Արարքցյանը: Այսօր առավոտյան ժամը 10-ին Երեւանի պետհամալսարանի գիտական խորհրդի նիստում Վ. Սադովնիչիին կհանձնվի մեծ մայր բուհի պատվավոր դոկտորի դիպլոմը: Այդ կոչմանը անվանի գիտնականն արժանացել է վերջերս ԵՊՀ-ի հիմնադրման 75 ամյակին նվիրված հանդիսությունների օրերին: Երեւանի համալսարանի ռեկտոր, ակադեմիկոս Ռաֆիկ Մարտիրոսյանի հետ նա կստորագրի համաձայնագիր՝ երկու բուհերի համագործակցության մասին: Վաղվա համարում «Ազգը» կդատմի Վ. Սադովնիչիի՝ մարդու եւ գիտնականի մասին:

Քլինթոնը կմասնակցի ԵԱՀԽ գագաթաժողովին

ՏԱՎՐՏԱ, 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՌՈՒՍՏԱՎԻ: ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնը այսօր մամուլին հայտարարեց, թե ինքը կմասնակցի ԵԱՀԽ անդամ երկրների ղեկավարների գագաթաժողովին, որն անցկացվելու է Բուդապեշտում: Նա ասաց, որ այդ վճիռը կայացրել է Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի եւ Գերմանիայի դաշնակցային կանցլեր Հելմուտ Քոլի հետ խորհրդակցելուց հետո:

ԿԱՐԳԱԿԱՐՈՒՄ

Եռակողմ բանակցությունները ապարդյուն, հերթը «ինչակինն» է

Ծրագի՞րն է կարեւոր, թե ժամանակացույցը

ՍՈՉԻ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՌՈՒՍՏԱՎԻ: Այս տեղ հաղթական մեծ համաձայնագրի դուրսբերման համաձայնեցմանը նվիրված փոխարտգործնախարարների հայ-ադրբեջանական բանակցությունները երեկ ավարտվեցին անարդյունք: Այդ մասին հայտնի դարձավ Ռուսաստանի ԱԳՆ աղբյուրներից:

Նույն աղբյուրների համաձայն, այսօր Մոսկվայում սպասվում է ԵԱՀԽ Մինսկի «ինչակին» հանդիպման բացումը: Նիստին կմասնակցի ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի նախագահ Անդրես Բյուրեը:

Մինսկի խմբի նիստի գլխավոր թեման կդառնա հայ-ադրբեջանական հակամարտության կարգավորման խնդիրը ԵԱՀԽ-ի եւ Ռուսաստանի խաղաղարար ջանքերի համակարգումը:

Մինչդեռ, հայ-ադրբեջանական հակամարտության հաղթական կարգավորման ընթացքը գնահատելով, Ադրբեջանի արտգործնախարար Հասան Հասանովը մերժեց Ռուսաստանի նախագահի հատուկ ներկայացուցիչ Վլադիմիր Կազիմիրովի այն կարծիքը, թե «ԵԱՀԽ-ն չունի ծրագիր, ունի միայն ժամանակացույց»: Հասանովն ընդգծեց, որ «ԵԱՀԽ ժամանակացույցը ավելի կարեւոր է, քան ծրագիրը, քանզի այնտեղ հստակ նշված են այս կամ այն միջոցառման ժամկետները, այդ թվում գրավյալ տարածքներից զորքերի դուրսբերման ժամկետը»: «Սակայն հերթին մեզ հարկավոր է հենց ժամանակացույց», նշեց նա:

Հայ-ադրբեջանական բանակցություններում, Հասանովի խոսքերով, առավել բարդ է մնում ադրբեջանական Շուշի եւ Լաչին քաղաքների հարցը: «Շուշիի եւ Լաչինի առթիվ դիրքորոշումը Հայաստանի պետության հաղթությունների ռազմավարական գծի արտացոլումն է եւ ոչ այլ ինչ է, քան Հայաստանի զավթողական ձգտումների իրացման փորձ», նշեց Հասանովը:

Գերմանիան «կապույտ սաղավարտներ» կուղարկի՞ Լեռնային Ղարաբաղ

ԲՈՆՆ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՍԼԱՎԻ ԻՍՊՈՒԹՅՈՒՆ: Պաշտոնական Բոնը ներկայումս բանակցում է ԱՄԿ-ի եւ ԵԱՀԽ-ի հետ՝ Լեռնային Ղարաբաղ գերմանական խաղաղարար ուժեր ուղարկելու մասին: Այդ մասին վկայակոչելով «Հոլիդեյ» հանդեսը, հաղորդում է Բասվի «Ազատ» թերթը: Հարկ է նշել, որ դա հնարավոր դարձավ այն բանից հետո, երբ Գերմանիայի սահմանադրական դատարանն այս տարվա ապրիլը չի դատապարտեց երկրի հինգերորդ օրենքի այն հոդվածը, որով սահմանվում է Բունդեսվերի զորամասերի տեղաբաշխելուն ուրիշ պետությունների տարածքում:

Հայ-նախիջեւանյան սահմանագծում անհանգիստ է

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Նոյեմբերի 15-ի երեկոյան ադրբեջանական բանակի կազմավորումները խախտել են հրադադարը Հայաստանի հարավարեւմտյան սահմանագծում: Համաձայն ՀՀ պաշտպանության նախարարության զանգվածային լրատվական միջոցների հետ կապի ծառայության հաղորդման, Նախիջեւանի տարածքից հրաձգային տարատեսակ զենքերից գնդակոծվել են Արարատի շրջանի Ջանգասուն բնակավայրի պաշտպանական դիրքերը եւ շրջակա տարածքները: Տուժածներ չկան: Հայաստանի սահմանապահ զորքերը ձեռնպահ են մնացել պատասխան գործողություններից:

Երեւան. Նոր նշանակումներ

Հայաստանի Հանրապետության նախագահի երեկվա հրամանագրով բնության եւ շրջակա միջավայրի պահպանության նախարար է նշանակվել Սուրեն Հասանի Ավետիսյանը, իսկ մի այլ հրամանագրով ՀՀ հարկային պետական տեսչության պետ է նշանակվել Պավել Պանտոնի Սաֆարյանը:

ԲԱԺՆ

Թարմ դեսպանը առանձնացնում է ԵԱՀԽ-ի դերը, եւ պարզ է, որ նավթը պետք է անցնի իր երկրով

ԲԱԿՈՒ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՄՆՄԲԻ ԹՈՒՐՔՈՒՆ: Վերջին երկու ամսում ԵԱՀԽ մասնակից 10-ից ավելի երկրներ պաշտոնական մակարդակով հայտնել են, որ պատրաստ են նյութական օժանդակություն ցուցաբերել Լեռնային Ղարաբաղ խաղաղարար գործողություններին մասնակցելու համար, մի քանի երկրներ էլ հայտարարել են, որ պատրաստ են նյութական օժանդակություն ցուցաբերել Ադրբեջանում Թարմիայի դեսպան Ալբան Քարամանօղլուն: Դեսպանն ասաց, որ նոյեմբերի 18-ին տեղի կունենա ԵԱՀԽ երկրների ներկայացուցիչների հերթական հանդիպումը, եւ կարելի է ակնկալել, որ այդ ուղղությամբ կմեծանան նոր քայլեր: Նրա կարծիքով, «մինչեւ այս տարվա դեկտեմբերին կայանալիք ԵԱՀԽ դեսպանների դեկտեմբերյան վարչության հանդիպումը այդ կազմակերպությունը Լեռնային առաջնորդության կիսասնի հայ ադրբեջանական հակամարտության կարգավորման գործում»:

Անդրադառնալով Ադրբեջանի խորհրդարանի վավերացրած նավթային պայմանագրին, Քարամանօղլուն նշեց, որ Ադրբեջանն ինքը պետք է որոշի, թե ինչ ուղեղով է անցկացվելու նավթամուղը, սակայն «պարզ է, որ վերջին հաշվով նավթը պետք է հասցվի Թարմիայի միջերկրածովյան ափ: Դա Ադրբեջանի համար ամենամատչելի վայրն է, որտեղից կարելի է նավթը արտահանել համաշխարհային շուկաներ», ասաց դեսպանը:

ՇՐՋԱՆ

Նավթային մեծ պայմանագիրը վավերացվեց

Իրանը նույնպես կունենա իր բաժինը

ԱՐՄԵՆ ԲՈՒՇԱՍԻՐՅԱՆ: Ադրբեջանի պետական նավթային ընկերության եւ արեւմտյան նավթային ընկերությունների միջեւ սեպտեմբերի 20-ին ստորագրված «դարի պայմանագիրը» նոյեմբերի 15-ին վավերացվեց Ադրբեջանի խորհրդարանի կողմից: Ադրբեջանական աղբյուրներ հաղորդում են, թե ձայների ճնշող մեծամասնությամբ պայմանագիրը վավերացվեց այն բանից հետո, երբ նավթային ընկերության նախագահ Նասիպ Ալիեւը ներկայացրեց պայմանագրի վիրախարի նշանակությունը եւ հայտարարեց, թե ադրբեջանական փորձագետների ուսումնասիրություններից հետո պարզվում է, որ փոփոխություններ են մտցվել: Նավթային ընկերության նախկին նախագահ Մարիս Բաղիրովի այն տարակուսանքը, թե պայմանագիրը չի կարելի վավերացնել, քանի դեռ հստակ չէ նավթամուղի անցկացման ուղին (այդ կետը սասած քանի դեռ գերտերություններ համաձայնության չեն եկել այդ խնդրում), հերքվեց այն պատճառաբանությամբ, թե անհրաժեշտ է նախ ուսումնասիրել այն երկրների օրենքները, որոնց տարածքով ոլիտի անցնի նավթամուղը:

Պայմանագիրը վավերացվեց, սակայն դրա հետ կապված մի շարք հարցեր առայժմ չեն գտել իրենց պատասխանը: Նախ, ինչպես հայտնի է, Ադրբեջանն այսօրվա դրությամբ ի վիճակի չէ կատարել ներդրումների իր բաժինը: երկրորդ առայժմ բաց է մնում Կասպից ծովի կարգավիճակի հարցը: Հասկանալի է, որ այս երկու խնդիրներն էլ Ադրբեջանը վարձում է լուծել Իրանի օգնությամբ: Այսպես, ադրբեջանական ասպեկտի համաձայն, Իրանի նավթարդյունաբերության նախարար Գոլամռզա Արաղպուրի Բաքու կատարած այցելության ընթացքում ստորագրվել է մի համաձայնագիր, ըստ որի Ադրբեջանն Իրանին է վճարում ներդրումների մի սակնակալով շահույթների 5 տոկոսը որպես նավթանով, որ Իրանը օգնի Ադրբեջանին ներդրումների մեծացած մասի հարցում: Միաժամանակ ընդարձվել է նաեւ իրանաադրբեջանական համատեղ մի կազմակերպության ստեղծման խնդիրը, որը ոլիտի զբաղվի Կասպից ծովի նավթային պաշարների հետախուզման եւ շահագործման խնդիրներով. Ադրբեջանից Իրան նավթային մեքենաշինական սարքավորումների մատակարարումը եւ այլն: Այսպիսով, փաստորեն Իրանը նույնպես մասնակցություն է նավթային մեծ պայմանագրին: Սակայն խնդիրն այն է, որ Արեւմուտքն իր հերթին ոլտ է ընդարձակի եւ հավանություն տա Իրանի մասնակցությանը «դարի պայմանագրին», իսկ դա, եթե հաշվի առնենք ԱՄՆ-ի կոշտ դիրքորոշումն Իրանի նկատմամբ, հազիվ թե այդման հեշտությամբ տեղի ունենա:

Տես # էջ 3

ՏԱՐՈՒՆՆ

Բաղդադում կախել են 40 բանտարկյալի

Բաղդադի բանտերից մեկում կախաղան են հանվել 40 հաղթանակյալներ, այդ թվում՝ Քուվեյթի 10 հաղթաթղթեր: Նրանք մեղադրվել են անցած ամիս բանտում անցկացված խաղաղությունը խանգարելու համար, հաղորդել է ԻՐՆԱ գործակալությունը՝ վկայակոչելով Իրաքի ընդդիմության աղբյուրները: Բացի այդ, ոստիկանության զինվորների կողմից ցուցարարների վրա կրակելու հետեւանքով զոհվել եւ վիրավորվել են եւս մի քանի մարդ:

ԱՄՆ-ը Երուսաղեմը կընդունի՞ Իսրայելի մայրաքաղաք

Միացյալ Նահանգները Երուսաղեմը ճանաչել են որպես Իսրայելի մայրաքաղաք եւ իրենց դեսպանատան համար արդեն տեղ են ընտրել այդ քաղաքի հարավային արվարձանում, պնդում են իսրայելական աղբյուրները: Ներկայումս Ամերիկայի դիվանագիտական ներկայացուցչությունը եւ Իսրայելում մյուս երկրների գերակշիռ մասի դեսպանատները գտնվում են Թել Ավիվում: Սակայն ԱՄՆ-ի Պետդեպարտամենտը հայտարարել է, որ Վաշինգտոնի դիրքորոշումը Երուսաղեմի նկատմամբ չի փոխվել: Եւ նույնիսկ եթե ամերիկացիներն իրենց համար հոդաստա են ընտրել Երուսաղեմի արվարձանում, միեւնույն է, «այնտեղ բեմի կառուցման ըստ ծրագրի դեռեւս գոյություն չունեն»: Ամեն դեպքում, պնդում է Պետդեպարտամենտը, դեսպանության տեղափոխումը Երուսաղեմ տեղի չի ունենա 1999 թվականից առաջ: Ըստ որում այդ հարցը պայմանավորված կլինի Իսրայելցիների եւ պաղեստինցիների միջեւ հիմնական վերջնական կարգավորմամբ:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԱՇԽԱՐՀ

Մերքերը վերագրավում են կորցրած տարածքները

ՍԱՐԱԵՎՈ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, WSJ, NYT: Մարտական գործողություններն այսօր շարունակվեցին Բոսնիայի հյուսիսարեւելյան մասերում, որտեղ իսլամական ուժերը մի քանի օր է առդեն փորձում են կանգնեցնել սերբական զեռազանգ ուժերի առաջխաղացքը դեպի ՄԱԿ-ի ապահովագրված «անվտանգության գոտի»: Վերջին 2 շաբաթվա ընթացքում բոսնիացի սերբերի ձեռնարկած հակահարձակումը ավարել է խլանման ուժերին զիջելու՝ մինչ այդ անակնկալ հարձակողականով գրաված տարածքների արդեն 60 տոկոսը: «Դանդաղորեն, բայց վստահ, բոսնիացի սերբերի բանակը բոսնիական բանակին հետ է մղում դեպի նախկին առճակատման գիծ», հայտարարեց տեղում ՄԱԿ-ի դիտորդ խմբի ղեկավար Սոլը:

Մյուս կողմից, ԱՄՆ-ի դեսպանատունարության բանբերներից մեկի հաղորդմամբ, նոյեմբերի 14-ից ի վեր առնվազն 1000 արդ է դարձել Բիհաչի մոտ գտնվող ստրուկարի վրա: Սերբերը մոտ 6 գնդամարտ հրթիռ են արձակել նույն վայրի մասակարգը իսլամական դիրքերի վրա, մինչ Սարաեւոյում սասկացել է սեսրդերաբաղ կրակը: Այնուամենայնիվ, բանբերի կարծիքով, իսլամները դեռեւս իրենց ձեռքում են պահում ռազմավարական կարեւոր հենակետեր:

Արաֆաթը գողոռում է, Ռաբինը՝ պահանջում

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, WSJ, VOA: Պաղեստինի ազատագրման կազմակերպության ղեկավար Յասեր Արաֆաթը Գազայում ու Երիհովում հաստատված իմքնավարության պայմանագրի ստորագրման առաջին տարեդարձի առթիվ նույնի մամանակ զգուշացրեց միջազգային հանրությանը, որ իրեն, «քաղաքական նկատառումներով» իմքնավարությանը խոստացված ֆինանսական օգնությունները հետաձգելու առթիվ: Մյուս կողմից, Իսրայելի վարչապետ, ոռն այսօր պաշտոնական այցով կժամանի Վաշինգտոն, Միացյալ Նահանգներից պահանջեց Իսրայելին տվող օգնությունը պահել ներկայիս ծավալներում:

Վրաստանի քաղաքական ակումբը պաշտպանում է լրագրողներին

ԹԲԻԼԻՍԻ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Վրաստանի քաղաքական ակումբի հայտարարության մեջ ասվում է, որ հանրապետությունում ստեղծված քաղաքական, տնտեսական եւ բնակչության զանգվածային դրության հանրապետական միջոցների միջեւ հակամարտություն է ձեւավորվել հանդեպ միջոցառումներ իրականացնելու: Վրաստանում բարեհաջող լրագրողի իրավունքների խախտման առիթով:

digitised by A.R.A.R.@

ՈԱԿ

Հանրաքվեական վարչության արտահերթ նիստում

Նոյեմբերի 15-ին Հանրաքվեական վարչությունում կայացավ արտահերթ նիստ, որտեղ լսվեց վեց կուսակցությունների համատեղ նիստի ճնշարկմանը ներկայացվող ՀՈԱԿ առաջարկությունների մասին հարցը, ինչպես նաեւ ամփոփվեցին ՀՀ վարչապետի հետ կայացած ՀՈԱԿ ղեկավարների հանդիպման արդյունքները:

Առաջին հարցի կապակցությամբ զեկուցեց ընկ. Կարեն Կոստանդյանը, նշելով, որ վեց կուսակցությունների առաջիկա նիստում ինչը ոչնչելու է, որպեսզի ճնարկվի բանակում տիրող իրավիճակի անկարգությունների հետեւանքով խեղանդամության ու զոհերի մասին: Վարչության անդամներ Հակոբ Ավետիյանը, Մելս (Սամվել) Սահակյանը, Լեւոն Բաբայանը, կարեւորելով ընկ. Կոստանդյանի բարձրացրած խնդիրը, միաժամանակ ասացին, որ անհրաժեշտ է, որպեսզի վեցյակը հիմնականում զբաղվի այն խնդիրների ճնարկմամբ ու որոշումներ կայացնելով, որոնք ընկած են նաեւ մեր կողմից ստորագրված համատեղ հայտարարության հիմում:

Զրույցի ընթացքում հարցվեցին՝ ա) հանրաքվեական գործընթացի բացակայությունը, ինչը խոչընդոտում է պետության տնտեսական, քաղաքական եւ իրավական համակարգերի կատարելագործումը, բ) տնտեսության մյուս ոլորտներում սեփականաշնորհման դանդաղումը..., գ) չի հաղթահարվել բյուրոկրատական ապարատի ամենակարողությունը..., դ) իրավապահ մարմինների աշխատանքում չի հաստատվել օրենքի գերակայությունը..., ե) հարկային հաղթահարումները չի նպաստում տնտեսության արագ վերափոխմանն ու զարգացմանը, զ) կառավարության գործունեությունը ուղղված է ոչ թե նպատակամղված ծրագրային, այլ օրախնդիր հարցերի լուծմանը:

Հարցի ճնարկման մասնակիցներն իրենց խոսքում առաջարկեցին վեց կուսակցությունների ճնարկմանը ներկայացնել համատեղ հայտարարության սահմանադրությանն առնչվող կետի վերաբերյալ ՀՈԱԿ-ի նախագիծը:

Քննարկման արդյունքում ՀՈԱԿ ներկայացուցչին հանձնարարվեց վեցյակում օրակարգի հարցերը ծանոթացնելիս մտնել գերազանցապես վերոհիշյալ հայտարարության կետերի շրջանակներում մնալու անհրաժեշտությունը:

ՀՀ վարչապետի հետ ՈԱԿ ներկայացուցիչների հանդիպման արդյունքների ամփոփման առնչությամբ ընկ. Միրզախանյանը նշեց, որ ծրագրի տնտեսագիտական մասը միանգամայն ընդունելի է, սակայն լուրջ վերապահումներ հայտնեց ծրագրի իրագործման ոլորտի ընտրության եւ առկա կարիքով այն կիրառելու առումներով: Հարցի կապակցությամբ իրենց մոտեցումները ներկայացրեցին վարչության անդամներ Կարեն Կոստանդյանը, Հարություն Կարապետյանը, Հակոբ Ավետիյանը, Մելս (Սամվել) Սահակյանը, Համլետ Կարապետյանը, ովքեր իրենց ելույթներում պատասխանելով ՀՈԱԿ-ի հանրապետական վարչության ատենապետի մոտեցումները, կասկած հայտնեցին, որ կառավարության ներկա կառուցվածքային պայմաններում դժվար թե ՆԳՆ, մասնային եւ հարկային վարչությունները կարողանան ապահովել ծրագրի կատարման համար անհրաժեշտ դաշտը:

Քննարկման արդյունքում որոշվեց՝ ա) հավանություն տալ ծրագրի բովանդակությանն ու տնտեսագիտական ուղղվածությանը.

բ) վերապահություն հայտնել ծրագրի կատարումն ապահովող կառույցների՝ ՆԳՆ, հարկային եւ մասնային վարչությունների առկա կառուցվածքային պոտենցիալի եւ նրանցում եղած կադրերի պատրաստակամության վերաբերյալ.

գ) հանձնարարել վարչության եւ ԳԽ-ում ՊԽ անդամ Մելս (Սամվել) Սահակյանին ԳԽ նիստում ներկայացնել ՀՈԱԿ-ի դիրքորոշումը ծրագրի կապակցությամբ:

«Ն

ոյեմբերի 18-ին, ժամը 16.00-ին Ազատության հրապարակում հրավիրված հանրահավաքով եւ անհապաղ հրաժարականի պահանջով դեղի նախագահական նստավայր կազմակերպվող բայերով սկսում ենք այս վարչախմբի՝ Ազգային համաձայնության իշխանություններով փոխարինելու փուլը», այս հայտարարությամբ երեկ հանդես եկան Ազգային համաձայնության դաշինքի անդամ ԱԺՄ, ԱԻՄ-Ք եւ ՍԻՄ ներկայացուցիչներ նախահանրահավաքային մամուլի ասուլիսում: Ավելին, համաձեռ հայտարարությունը, որին այս անգամ չմիացան միացել ՀՅԴ-ն եւ ՀԴԿ-ն, վերջանում է հետեւյալ հաստատուն գնահատականով. «Մենք համոզված ենք, որ ժողովրդի հասարակական-քաղաքական ակտիվությունը պետք է ուղղորդվի այն խնդիրների ճնարկմամբ ու որոշումներ կայացնելով, որոնք ընկած են նաեւ մեր կողմից ստորագրված համատեղ հայտարարության հիմում:

Դարձյալ ես ու մտահոգիչ բացակայությունը, ինչը խոչընդոտում է պետության տնտեսական, քաղաքական եւ իրավական համակարգերի կատարելագործումը, բ) տնտեսության մյուս ոլորտներում սեփականաշնորհման դանդաղումը..., գ) չի հաղթահարվել բյուրոկրատական ապարատի ամենակարողությունը..., դ) իրավապահ մարմինների աշխատանքում չի հաստատվել օրենքի գերակայությունը..., ե) հարկային հաղթահարումները չի նպաստում տնտեսության արագ վերափոխմանն ու զարգացմանը, զ) կառավարության գործունեությունը ուղղված է ոչ թե նպատակամղված ծրագրային, այլ օրախնդիր հարցերի լուծմանը:

Հարցի ճնարկման մասնակիցներն իրենց խոսքում առաջարկեցին վեց կուսակցությունների ճնարկմանը ներկայացնել համատեղ հայտարարության սահմանադրությանն առնչվող կետի վերաբերյալ ՀՈԱԿ-ի նախագիծը:

Քննարկման արդյունքում ՀՈԱԿ ներկայացուցչին հանձնարարվեց վեցյակում օրակարգի հարցերը ծանոթացնելիս մտնել գերազանցապես վերոհիշյալ հայտարարության կետերի շրջանակներում մնալու անհրաժեշտությունը:

ՀՀ վարչապետի հետ ՈԱԿ ներկայացուցիչների հանդիպման արդյունքների ամփոփման առնչությամբ ընկ. Միրզախանյանը նշեց, որ ծրագրի տնտեսագիտական մասը միանգամայն ընդունելի է, սակայն լուրջ վերապահումներ հայտնեց ծրագրի իրագործման ոլորտի ընտրության եւ առկա կարիքով այն կիրառելու առումներով: Հարցի կապակցությամբ իրենց մոտեցումները ներկայացրեցին վարչության անդամներ Կարեն Կոստանդյանը, Հարություն Կարապետյանը, Հակոբ Ավետիյանը, Մելս (Սամվել) Սահակյանը, Համլետ Կարապետյանը, ովքեր իրենց ելույթներում պատասխանելով ՀՈԱԿ-ի հանրապետական վարչության ատենապետի մոտեցումները, կասկած հայտնեցին, որ կառավարության ներկա կառուցվածքային պայմաններում դժվար թե ՆԳՆ, մասնային եւ հարկային վարչությունները կարողանան ապահովել ծրագրի կատարման համար անհրաժեշտ դաշտը:

Քննարկման արդյունքում որոշվեց՝

ա) հավանություն տալ ծրագրի բովանդակությանն ու տնտեսագիտական ուղղվածությանը.

բ) վերապահություն հայտնել ծրագրի կատարումն ապահովող կառույցների՝ ՆԳՆ, հարկային եւ մասնային վարչությունների առկա կառուցվածքային պոտենցիալի եւ նրանցում եղած կադրերի պատրաստակամության վերաբերյալ.

գ) հանձնարարել վարչության եւ ԳԽ-ում ՊԽ անդամ Մելս (Սամվել) Սահակյանին ԳԽ նիստում ներկայացնել ՀՈԱԿ-ի դիրքորոշումը ծրագրի կապակցությամբ:

ԱՍՈՒԼԻՍ

Ընդդիմություն. «Եթե կա ժողովրդի ճնշում, կա արդյունք»

կան Ազգային համաձայնության դաշինքի անդամ ԱԺՄ, ԱԻՄ-Ք եւ ՍԻՄ ներկայացուցիչներ նախահանրահավաքային մամուլի ասուլիսում: Ավելին, համաձեռ հայտարարությունը, որին այս անգամ չմիացան միացել ՀՅԴ-ն եւ ՀԴԿ-ն, վերջանում է հետեւյալ հաստատուն գնահատականով. «Մենք համոզված ենք, որ ժողովրդի հասարակական-քաղաքական ակտիվությունը պետք է ուղղորդվի այն խնդիրների ճնարկմամբ ու որոշումներ կայացնելով, որոնք ընկած են նաեւ մեր կողմից ստորագրված համատեղ հայտարարության հիմում:

Դարձյալ ես ու մտահոգիչ բացակայությունը, ինչը խոչընդոտում է պետության տնտեսական, քաղաքական եւ իրավական համակարգերի կատարելագործումը, բ) տնտեսության մյուս ոլորտներում սեփականաշնորհման դանդաղումը..., գ) չի հաղթահարվել բյուրոկրատական ապարատի ամենակարողությունը..., դ) իրավապահ մարմինների աշխատանքում չի հաստատվել օրենքի գերակայությունը..., ե) հարկային հաղթահարումները չի նպաստում տնտեսության արագ վերափոխմանն ու զարգացմանը, զ) կառավարության գործունեությունը ուղղված է ոչ թե նպատակամղված ծրագրային, այլ օրախնդիր հարցերի լուծմանը:

Հարցի ճնարկման մասնակիցներն իրենց խոսքում առաջարկեցին վեց կուսակցությունների ճնարկմանը ներկայացնել համատեղ հայտարարության սահմանադրությանն առնչվող կետի վերաբերյալ ՀՈԱԿ-ի նախագիծը:

Քննարկման արդյունքում ՀՈԱԿ ներկայացուցչին հանձնարարվեց վեցյակում օրակարգի հարցերը ծանոթացնելիս մտնել գերազանցապես վերոհիշյալ հայտարարության կետերի շրջանակներում մնալու անհրաժեշտությունը:

ՀՀ վարչապետի հետ ՈԱԿ ներկայացուցիչների հանդիպման արդյունքների ամփոփման առնչությամբ ընկ. Միրզախանյանը նշեց, որ ծրագրի տնտեսագիտական մասը միանգամայն ընդունելի է, սակայն լուրջ վերապահումներ հայտնեց ծրագրի իրագործման ոլորտի ընտրության եւ առկա կարիքով այն կիրառելու առումներով: Հարցի կապակցությամբ իրենց մոտեցումները ներկայացրեցին վարչության անդամներ Կարեն Կոստանդյանը, Հարություն Կարապետյանը, Հակոբ Ավետիյանը, Մելս (Սամվել) Սահակյանը, Համլետ Կարապետյանը, ովքեր իրենց ելույթներում պատասխանելով ՀՈԱԿ-ի հանրապետական վարչության ատենապետի մոտեցումները, կասկած հայտնեցին, որ կառավարության ներկա կառուցվածքային պայմաններում դժվար թե ՆԳՆ, մասնային եւ հարկային վարչությունները կարողանան ապահովել ծրագրի կատարման համար անհրաժեշտ դաշտը:

Քննարկման արդյունքում որոշվեց՝

ա) հավանություն տալ ծրագրի բովանդակությանն ու տնտեսագիտական ուղղվածությանը.

բ) վերապահություն հայտնել ծրագրի կատարումն ապահովող կառույցների՝ ՆԳՆ, հարկային եւ մասնային վարչությունների առկա կառուցվածքային պոտենցիալի եւ նրանցում եղած կադրերի պատրաստակամության վերաբերյալ.

գ) հանձնարարել վարչության եւ ԳԽ-ում ՊԽ անդամ Մելս (Սամվել) Սահակյանին ԳԽ նիստում ներկայացնել ՀՈԱԿ-ի դիրքորոշումը ծրագրի կապակցությամբ:

ՏԱՐՈՆՈՍ

Եգիպտոսը օգնում է Հայաստանին

Երեկ, նոյեմբերի 16-ին, ժամը 14:40-ին եգիպտական ինքնաթիռով Երեւան են հասցվել եգիպտական արդյունաբերության մշակման գործող կենտրոնի համար զանազան ապրանքներ: Պաշտոնական պատվիրակությունը Երեւան է ժամանելու ս.թ. նոյեմբերի 21-ին, երկուշաբթի, եգիպտոսի արդյունաբերության նախարար Էբրահիմ Ֆաուզի գլխավորությամբ եւ մասնակցելու է վերոհիշյալ կենտրոնի բացմանը:

Մետրոյի աշխատանքը 7-ից 21:30

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: ՀՀ տրանսպորտի նախարարությունից ստացված տեղեկատվության համաձայն, նոյեմբերի 19-ից կկրճատվի Երեւանի մետրոպոլիտենի աշխատաժամանակը: Այն կգործի ժամը 7-ից մինչեւ 21:30-ը: Սույն որոշումը նախարարությունը բացատրում է ուշ ժամերին ուղեւորների սակավությամբ. մայրաքաղաքում վերջին օրերին ծագած փոխադրամիջոցների ճգնաժամի պայմաններում նշված բացատրությունը ակնհայտորեն համոզիչ չէ:

Նոր սննդատեսակները դեկտեմբերին

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Վաղվանից մայրաքաղաքի սննդառի խանութներում կսկսվի նոյեմբեր ամսվա կտրոնավորված սննդամթերքի վաճառքը: Բնակչությանը կրկին կտրվի 250 գ կենդանական յուղ (50 դրամ) եւ կես կիլոգրամ բրինձ (17,5 դրամ): Աջեւտրի վարչությունից տեղեկացրին, որ դեկտեմբեր ամսին նախատեսվում է ավելացնել կտրոնավորված սննդատեսակների քանակը: Հայտնեցին նաեւ, որ ձմռան համար ներկրված մոմը, լուցկին եւ չոր սոիրտը ներկայումս վաճառվում են խանութներում:

ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ղարաբաղի մասնակցությունը ԵԱՀԽ-Մոսկվա անհամաձայնություն է

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՄՆԱՐԿ: Ադրբեջանի, Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի արտաքին քաղաքական գերատեսչությունների ներկայացուցիչների մակարդակով անցկացված եռակողմ խորհրդակցությունը ավարտվեց առանց համատեղ հայտարարության: Դրանում հնչեցին մտահոգություններ՝ Մոսկվայում սկսված ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի 9 երկրների ներկայացուցիչների հանդիպումը որոշակի դարձրեցին Ղարաբաղի հարցում Ռուսաստանի եւ ԵԱՀԽ-ի փոխհարաբերությունները:

Սարգսյանը փաստորեն անդրադարձավ բանակցությունների դանդաղումը եւ հանգեցրեց ԵԱՀԽ-ի խաղաղարար խմբերի ջանքերի անհամաձայնեցվածությունը: Դրա հետ մեկտեղ նա հույս հայտնեց, որ Մոսկվայում սկսված ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի 9 երկրների ներկայացուցիչների հանդիպումը որոշակի դարձրեցին Ղարաբաղի հարցում Ռուսաստանի եւ ԵԱՀԽ-ի փոխհարաբերությունները:

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Փոխնախագահն ընդունեց Իրանի դեսպանությանը

Նոյեմբերի 16-ին ՀՀ փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանն ընդունեց դեսպանական աստիճանով Հայաստան ժամանած Իրանի Իսլամական Հանրապետության Հանրապետության դեսպան Մոհամմադ Ջավադ Իրավանիի գլխավորած դեսպանությանը:

ՀՀ նախագահի մամլի ծառայությունից Արմենպրեսին հայտնեցին, որ դեսպ. Իրավանին, ներկայացնելով այցելության նպատակները եւ երկօրյա այցի ընթացքում կայացած ավելի քան 24 հանդիպումների ժամանակ ճնարկված հարցերի շրջանակը, կարեւորել է Իրան-Հայաստան հարաբերություններում վերջին տարիներս հաստատված հանգամանքների առաջացրած դրական զարգացումները:

Ողջունելով հյուրերին, փոխնախագահ դրական է գնահատել Իրանական կողմի հետ փոխադարձ դիրքորոշումների ձեւավորման համար կատարված աշխատանքը եւ հույս հայտնել, որ դրանց իրագործումն էլ ավելի կնպաստի երկկողմ տնտեսական հարաբերությունների զարգացմանը:

Հանդիպմանը ներկա էին ՀՀ գյուղատնտեսության նախարար Ա. Հովհաննիսյանը եւ Հայաստանի Հանրապետությունում Իրանի Իսլամական Հանրապետության արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Համիդ Ռեզա Նիֆարը: Հանդիպման վերջում տեղի է ունեցել Գագիկ Հարությունյանի եւ Համիդ Ռեզա Նիֆարի առանձնազրույցը փոխադարձ հետաքրքրություն ներկայացնող հարցերի շուրջ:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Հունաստանի «Բժիշկներ առանց սահմանների» հերքում է

Մեր թերթի նոյեմբերի 10-ի համարում հրատարակել էինք «Ինարի» գործակալությունից ստացված տեղեկությունը Հունաստանի «Բժիշկներ առանց սահմանների» կազմակերպության բժիշկների Հայաստան ժամանելու նպատակների մասին: Զեղչ էինք, թե, իբր, այդ բժիշկների այցի նպատակն է Մոլիսակ հաղորդում հունական հիվանդանոցի կառուցման ծրագիրը, որի շինարարությունը հավանական է, որ իրականացվի «բարեկամական մի ֆիրմայի» կողմից: Նույն կազմակերպության կառուցապատող Աթանասիոս Պաղամիխոսից ստացվեց դրական, որն ամրագրվում հերքում է վերոհիշյալը եւ ներկայացնում կազմակերպության նպատակներն ու գործունեությունը Հայաստանում: Ստորեւ հրատարակում ենք զրույցի գլխավոր մասերը եւ ներողամտություն հայցում կազմակերպությունից եւ մեր ընթերցողներից:

«Բժիշկներ՝ առանց սահմանների» միջազգային կազմակերպության Հունաստանի մասնաճյուղը 1993 թվականից ի վեր աշխատում է մասնավոր եւ ֆիզիկական բերազարգացում ունեցող երեխաների Գյումրիի մանկատանը:

Կազմակերպության աշխատակազմը ներկայացնում են Աթանասիոս Պաղամիխոսը (Աղգոբերամեն, ծրագրի կոորդինատոր), Մինա Դեսպանիուտոն (մասնագիտացված դաստիարակ) եւ 9 հայ մասնագետներ:

Հունաստանի «Բժիշկներ առանց սահմանների» կազմակերպության նպատակներն են.

Զարգացնել Գյումրիի մանկատան երեխաների մասնավոր եւ ֆիզիկական կարողությունները, բարելավել նրանց կենսական պայմանները եւ, անհրաժեշտության դեպքում, կարճ ժամանակահատվածներով, սպասարկել մասնագետ խորհրդատուներով:

Բարձրացնել տեղի աշխատող անձնակազմի որակավորումը: Այդ նպատակով ԲԱՍ-ը աշխատանքի է ընդունել չորս հայ մասնագետների (ֆիզիոթերապեւտ, օրթոպեդ, սոցիալական աշխատող, կինեզիթերապեւտ), որոնք ԲԱՍ-ի հետ միասին աշխատում են մանկատանը:

Հնարավորության սահմաններում մանկատանը ապահովել անհրաժեշտ մանկավարժական եւ ֆիզիոթերապեւտիկ սարքավորումներով:

Համագործակցել այլ հայկական հաստատությունների հետ, ինչպիսիք են հոգեբանամանկավարժական հաստատությունները, Վերականգնողական կենտրոնը, հիվանդանոցները:

Փաստորեն, սա Հունաստանի «Բժիշկներ առանց սահմանի» կազմակերպության միակ ծրագիրն է Հայաստանում եւ այն կտեւի մի մինչեւ 1995 թվականի վերջը:

ՈՒՍՄԱՎՈՐ ԱԶԱՏԱՄԱՆ ՕՐԱԳԻՐ
Հրատարակության 9 տարի
Գլխավոր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի խմբագիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Թելեր 562941, AT&T (7 88521) 15965
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱՄԼԵՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՀԱՍԼԵՏ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / 562863
A STYLE հանձնարարյալն
ծառայությունն / 581841
Ոճը եւ տարածումը ՊԱՏԵԼ ԳԱԼՍԹՅԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը
«Ազգ» թերթի
Azg
ազատության ձայն
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՇՐՋԱՆ ԱՊՀ

ՇՐՋԱՆ

Նավթային մեծ պայմանագիրը վավերացվեց

Իրանը նույնպես կունենա իր բաժինը

Սկիզբը էջ 1

Հետաքրքիր է նաեւ, որ ադրբեջանա-իրանական բանակցությունների ընթացքում որոշվել է, որ իրանական կողմն անհապաղ կսկսի գազամուղ կառուցել դեպի Նախիջեւան եւ կֆի նանտավորի այն (պայմանով, որ Ադրբեջանը հետագայում կմարի պարտքը): Բացի այդ, Իրանը Նախիջեւանում կկառուցի նաեւ նավթավերամշակման գործարան (այնտեղ կմշակվի Իրանից հատուկ նավթամուղով հասցված նավթը) եւ էլեկտրակայան, որը կսպասարկի ոչ միայն գործարանը: Ինչ վերաբերում է Կասպից ծովի կարգավիճակի խնդրին, ապա այս հարցում եւս Ադրբեջանն ակնկալում է Իրանի աջակցությունը: Այսպես, նոյեմբերի 15-ին Ադրբեջանի արտգործնախարար Հասան Հասանովի եւ Իրանի փոխարտգործնախարար Սահիմ Վայեզիի միջեւ կայացած հանդիպման ընթացքում վերջինս, անդրադառնալով Կասպից ծովի կարգավիճակի խնդրին, հայտարարել է, թե դա շատ նուրբ խնդիր է, եւ քանի որ առ այսօր գործում են միայն երկու պայմանագրեր՝ ստորագրված ԽՍՀՄ-ի եւ Իրանի միջեւ 1921 եւ 1940 թթ.: Պրն. Վայեզին այն կարծիքն է հայտնել, թե կարգավիճակի հարցը պետք է լուծվի մերձկասպյան հինգ պետությունների դեկավարների մակարդակով: Հասան Հասանովն իր հերթին հայտարարել է, թե շահագործելով Կասպից ծովի իր բաժին նավթը՝ Ադրբեջանն իրականացնում է իր օրինական իրավունքը, եւ այն երկրները, որոնք դեմ են դրան, փաստորեն հանդես են գալիս ուժի դիրքերից:

Մի խոսքով, նավթային մեծ պայմանագիրը հաղթական նոր երանգավորումներ է ստանում. մի կողմից, մեծացնելով մերձկասպյան երկրների դերը պայմանագրում, Ադրբեջանը փորձում է դաշնակիցներ գտնել՝ Կասպից ծովի կարգավիճակի խնդրում Ռուսաստանի հետ ունեցած տարաձայնությունների հարթման ճանապարհին, մյուս կողմից Ադրբեջանը փորձում է հանդիսանալ Ռուսաստանին՝ ընդգրկելով Արեւմուտքի համար ակնհայտորեն պնախորժ Իրանին: Թե ինչպես կարձագանքի Ռուսաստանը՝ ժամանակը ցույց կտա:

21 միություն համերաշխության են կոչում

ԲԱԿՈՒ, 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԽԱԲԱՐ ՍԵՐՎԻՍ, ՆՈՅԵՄԵՆ ՏԱՊԱՆ: «Բակվի եւ գյուղերի միավորման» նախաձեռնությամբ տեղի ունեցավ երկրի 21 հաղթական կուսակցությունների ու հասարակական կազմակերպությունների ժողով: Քննարկվեց «Քաղաքացիական համերաշխության համաձայնագրի» նախագիծը: Դրանով նախատեսվում է այսուհետեւ պետական հեղաշրջումները կանխելու պայմանների ստեղծում, բոլոր հաղթանակյալների ներում, գրաքննության վերացում, ընդդիմադիր կուսակցությունների հեռուստաթերթերի տրամադրում եւ այլն: Համաձայնագրի նախագիծը ստորագրել են 21 կուսակցության ու կազմակերպության ներկայացուցիչներ:

Համաձայնագրի մասնակիցները հանդես եկան հայտարարությամբ, որտեղ խոսվում է հաղթաքաղաքական համերաշխության համազգային համաձայնագրի անհրաժեշտության եւ մշտապես գործող մարմնի կազմավորման մասին, որի խնդիրը պետք է լինի համաձայնագրի տարբեր հաղթական ուժերի միավորումը:

«Ադրբեջան» նավին 1.5 մլն. տուգանք

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Հունական Կրետե կղզու Իրակլիոն հաղթի նավային ծառայությունները 1.5 մլն. դրամի տուգանք է սահմանել ուկրաինական «Ադրբեջան» նավի համար՝ անցյալ տարվա մայիսին Քեւա կղզու մոտակայքում 1 ժամն տարածությամբ նավը դատարկելու հանցանքի պատճառով:

Անկարայում պաշտոնական այցով Վրաստան ժամանած Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը լարված բանակցություններ վարեց Վրաստանի ղեկավարության հետ: Ինչպես իր ասուլիսներում նշեց Վրաստանի ղեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեն, բանակցություններում քննարկվում են վրաց-թուրքական երկկողմ հարաբերությունների տնտեսական, քաղաքական կողմերը:

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Թուրքիան կօգնի Վրաստանին

Ինչպես արդեն նշվել է մամուլում, թուրք բարձրաստիճան հյուրն այցը ժամանակի առումով համընկավ գազամուղի վրայի հետ, որը գրկեց նույնիսկ բնակչության համար հաց թխելու հնարավորությունից: Սուլեյման Դեմիրելը «դատարկ» ձեռքով չի եկել Վրաստան. նա որոշել «օգնություն» բերել է 60 հազար տոննա հացահատիկ:

Թուրքիայի նախագահի այցի ծրագիրն անչափ հագեցած էր: Բանակցությունների հիմնական կողմերն առնչվում էին տնտեսական համագործակցության հարցերին: Իր տարբերությամբ Միջին Ասիայի պետություններին Թուրքիայի ղեկավարության առաջարկածի (այդ թվում, ռադիո եւ հեռուստահաղորդումներ դեռ երկու տարի առաջ), Վրաստանում Սուլեյման Դեմիրելը միջազգային հեռագրությունների «Արեւելք-Արեւմուտք» կենտրոնում վրացի գործարարների հետ հանդիպման ժամանակ նրանց ֆինանսական օգնություն խոստացավ, եթե սերտորեն գործակցեն հենց Թուրքիայի հետ: Դատելով ըստ ամենայնի, Թուրքիան ուզում է Վրաստանը ներքաշել իր տնտեսական ազդեցության ոլորտ: Վրաստանի պետության համար, որին վարկատու երկրներ խոստանում են օգնել միայն 1995 թ. սկզբներին, ներկայումս Թուրքիայի կոնկրետ օգնությունն ստանալը շատ ավելի ձեռնտու է, ինչպես նաեւ նրանց հետ հարաբերությունները զարգացնելու հնարավոր ուղեգծի մասին: Այսպիսով, վտանգ է առվում շրջանցել Հայաստանով նավթամուղի անցկացման հարցը եւ Վրաստանը ցանկանարկ դարձնել Թուրքիայի նոր ագրեսիաների իրականացման համար: «Ազատություն» ռադիոկայանի տվյալների համաձայն, Թբիլիսիի բանակցություններում խոսվել է նաեւ Սեւծովյան ավազանի երկրների խորհրդում Վրաստանի գործունեության ակտիվացման մասին: Հետաքրքրական է, որ հենց այդ կազմակերպության միջոցով է Թուրքիան պատրաստվում օգնել Վրաստանին: Իհարկե, խոսվել է նաեւ մեսխերցի թուրքերի մասին, որոնց առնչությամբ վրացական կողմը տվել է բնդհանուր, ոչինչ չասող խոստումներ: Թուրքական կողմն անկեղծ «մտահոգություն» է արտահայտել Աբխազիայի, Հարավային Օսիայի չլուծված խնդիրների առթիվ:

Այսպիսով, առկա է այնպիսի իրավիճակ, երբ կարող են որոշակի չափով ոտնահարվել Ռուսաստանի տնտեսական շահերը: Չէ՞ որ վրաց-թուրք արդեն գաղտնի չէ, որ Վրաստանի ատրոնեֆտագազանոթյան 95 տոկոսը կատարվում է հենց Ռուսաստանի հետ: Իհարկե, Թուրքիան հասկանում է, որ դարձերի մեջ խրված, ավերածների եւ ծայրահեղ չքավորության հասած Վրաստանի համար բոլոր տնտեսականներից շատ-ավելի կլինի ամեն մի օգնությունն, մանավանդ տնտեսականը: Ռ. Ղ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Սեփականաշնորհման նոր նախարար Ռուսաստանում

ՄՈՍԿՎԱ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը վարչակարգում փոփոխություններ կատարելու վերջին քայլով Վլադիմիր Պոլեւանովին նշանակել է սեփականաշնորհման կոմիտեի նախագահ: Նա այս պաշտոնում փոխարինում է Չուբայսին, որը նշանակվել է ընդհանուր տնտեսական բարեփոխումների հարցերով առաջին փոխվարչապետ:

Եւրոպական հանձնաժողովը 2,1 մլն էկյու է հատկացրել ռուս կարիքավորներին

ԲՐՅՈՒՍԵԼ, 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ-ՍՏԱՐՔ: Այս մասին հաղորդվեց եւրահանձնաժողովի մամլո ծառայության այսօրվա տարածած մամլո հաղորդագրությունում: Խոսքը գնում է ֆինանսավորվող չորս բարեգործական նախագծերի շարունակման մասին, որոնցից երկուսն իրականացվում են Մոսկվայում: 400 հազար էկյու է տրամադրվելու նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններից փախստականների ընդունման համար Մոսկվայում չորս կենտրոններ ստեղծելու համար: 600 հազարին հնարավորություն կտրվի այցելելու 50 մոսկովյան ճաշարաններ, որտեղ չորս ամիսների ընթացքում կարող են սնվել 12 հազար բոլակառուներ եւ անօթեւաններ: Եւս 500 հազարը բժշկական սոցսարկում կանցնեն հաշմանդամների եւ ծերերի տանը: Չորրորդ նախագիծը կդառնա Չելյաբինսկի ատոմային վթարի հետեւանքով տուժածներին բժշկական օգնության ցուցաբերումը: 1994 թ. եւրահանձնաժողովը, որը հայտնի է նաեւ որպես եւրոպական միության հանձնաժողով, ընդհանուր առմամբ Ռուսաստանի բնակչությանն է տրամադրել 9,106 մլն. էկյու որպես բարեգործական օգնություն:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ
1. "POWER PACK" ակումուլյատորներ
60 Ամպեր/ժամ $ 30
120 Ամպեր/ժամ $ 80
200 Ամպեր/ժամ $ 130
Վաճառվում դրանց դրամի դիմաց
2. Հախճապակ, մետաղե (Իտալիա, Իսպանիա) $ 22-29
3. Խառնիչ (Смесители) (Իտալիա) $ 160-380
եւ այլ շինանյութեր
4. "Pampers" բոլոր չափերի, փաթեթավորված $ 20
5. Կանացի հիգիենիկ ծրարներ $ 2-3
6. Բելգիական գորգեր $ 200
Հասցեն. Թումանյան 28/2 Հեռ. 527-527
«ԱՐԱՍ» խանութ («Մոսկվա» ֆ/թ տեսաբանի դիմաց դեմքով)

ԹԲԻԼԻՍԻ

Կուսակցությունները աջակցում են ուսուցիչների գործադուլին

ԹԲԻԼԻՍԻ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցությունը, ուսուցիչների խորհուրդները եւ Վրաստանի սոցիալական դեմոկրատական կուսակցությունը իրենց աջակցությունն են հայտնել գործադուլավոր ուսուցիչներին: Մասնավորապես ասվում է, որ «ցնցումաթափումը» ազգաբնակչության հասցրեց բնակչության մեծամասնությունը, հանգեցրեց մանիպուլյատորական կյանքների իշխանության, փոքրային ֆետիշիզմի եւ հոգեւոր արժեքների արժեզրկման: Այս իրադրությունում ամենից ծանր բաժինը ընկավ ուսուցիչներին, որոնք փաստորեն մնացին առանց գոյամիջոցների եւ ոչնչս ի վիճակի չեն իրականացնել այնքան սի կարեւոր առաքելություն, ինչպես սին է աղազա սերնդի դաստիարակությունը: Եթե ներկայումս անգործունյա կառավարությունը խիստ միջոցառումներ չիրականացնի ուսուցիչների սոցիալական պաշտպանության համար, ապա առաջիկայում կոչ հակամարտությունից խուսափելն անհնարին կլինի: Գործադուլավոր ուսուցիչներին հաղորդելով իրենց համերաշխությունը, վերջերս ստեղծված կուսակցությունները դիմում են հանրապետության կառավարությանը կոչ անելով բավարարել նրանց պահանջները:

ՄՈՍԿՎԱ

Սեւծովյան նավատորմի խնդիրը մնում է չլուծված

ՄՈՍԿՎԱ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՌԻԱ-ՍՏԱՐՔ: Պետդումայում Ռուսաստանի եւ Ուկրաինայի հարաբերությունների ներքին հարցերին նվիրված ունկնդրումների ժամանակ այն հնչեցրին ամենից շատ, թե Սեւծովյան նավատորմի խնդիրը մնում է չլուծված:

Ռուսաստանի փոխարտգործնախարար Սերգեյ Կովալովը եւ հատուկ հանձնարարությունների դեսպան Յուրի Դաբիզինը, նկատի ունենալով, նշեցին, որ թեեւ բնդհանուր առմամբ նավատորմին նվիրված բանակցությունները մրցուրտ բարկանվել է, բայց «դարգրություն չկա խնդրի վերջնական կարգավորման նկատմամբ Ուկրաինայի դիրքորոշման հարցում»:

Կովալովը հույս հայտնեց, թե բանակցություններում դարգրության կմտցնի Ուկրաինայի դեսպան դասվիրակության նոր ղեկավար, ա ասաջին փոխվարչապետ Եւգենի Մարչուկը, որը շուտով կայցելի Մոսկվա:

ԲԱՔՈՒ

Ադրբեջանում գների լրիվ ազատականացում 1995 թ. սկզբից

ԲԱՔՈՒ, 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԽԱԲԱՐ ՍԵՐՎԻՍ, ՆՈՅԵՄԵՆ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանի նախարարների կաբինետի նոյեմբերի 5-ի որոշման համաձայն 1995 թ. հունվարի 1-ից հանրադասությունում գները լրիվ կազատականացվեն: Մասնավորապես, այդ փաստաթղթի չորրորդ կետում նշվում է. «Հաշվի առնելով արտադրական ծախսերը եւ տրանսպ. 1994 թ. նոյեմբերի 6-ից մինչեւ 1995 թ. հունվարի 1-ը, այսինքն նախկան գների լրիվ ազատականացումը, հացի գները կկարգավորեն «Հացամթերք» ոլորտի կոնցեռնը եւ Ազերիբրիհացը միասնական գնաչափերի հաստատման համար: Ազատվածային լրատվության միջոցներով բնակչությունը կտեղեկացվի գնացուցակներին»:

Լավագույն աղբյուրներից մեկի կարծիքով, «Ադրբեջանի կառավարությունը լսել է միջազգային արժույթային հիմնադրամի խորհուրդները եւ հրաժարվել այդ միջոցառման կիրառման հետաձգումից, գտնելով, որ վեց ամիսը որեւէ դրական արդյունք չի տա»:

ՎՐԱՍՏԱՆ

JMZ-ի վրացական տարբերակը

Ռուսաստանի MMM բաժնետիրական ընկերության աղմկալի գործից հետո ըստ երեւույթին շրջայական ռեակցիայի օրենքներով հասանելիս «գործեր» են բացահայտվում նախկին ԽՍՀՄ գրեթե բոլոր հանրապետություններում: Վերջերս սնանկացումների գործընթացն իր զգաստեցնող հասավ նաեւ Վրաստանում:

Լրատվական գործակալությունների հաղորդումների համաձայն, հոկտեմբերի վերջերին Վրաստանում սնանկացել է 100-ից ավելի բանկ, որի հետեւանքով մոտ 15 հազար քաղաքացիներ զրկվել են իրենց ավանդներից (15 մլն. դոլար):

Հարկ է նշել, որ հենց այս տարվանից Վրաստանում ի հայտ են եկել բազմաթիվ տրաստային ընկերություններ: Այդ ընկերությունները խոստանում էին շատ մեծ շահաբաժիններ (20-30 տոկոս) եւ առաջին ամիսներին օրինակելի կերպով վճարում էին իրենց հաճախորդներին: Բայց դա չէր կարող երկար շարունակվել: Հայկական JMZ ընկերության նման դրամի էլ հոգս ցնդեցին: Այս տարվա ամռանը «Աշի» մասնավոր ֆիրմայի խայտառակ սնանկացումն ըստ էության հետագա սնանկացումների սկիզբը դրեց: Արդեն մի քանի ամիս է, ինչ ավանդատուները հավաքվում են հանդիսատեսական դիտարանի հասարակության առջեւ, դատանջելով վերադարձնել իրենց փողերը «Աշի» ֆիրմայի ավանդները կազմում են 26 մլն. դոլար: Վրաստանում սնանկացած ընկերությունների բոլոր տերերը «ըստ ավանդույթի» փախչում են արտասահման, որտեղ նրանց չի կարող բռնել նույնիսկ «Ինտերպոլը»: Ստեղծված դայմաններում վրացական ընկերությունների տերերը ընտրել են իրենց գործունեության զարգացման նոր մեթոդներ: Ինչպես գրել է «Մոսկովսկիե նովոստի» թերթը, հիմա ընկերությունները զարգացման համար սկսել են նեղդրավել խորհրդարանի դասգամավորներին, գրողների, բնակչության մեջ հանրաճանաչություն վայելող այլ անձանց: Բայց կյանքն ըստ երեւույթին չի խնայում նաեւ այդ ընկերություններին: Արտասահման փախած նաեւ «Օկրոս բասի» (Ոսկե գավաթ) ընկերության տերը: Ընկերությանը զարգացում էին երկու դասգամավորներ՝ հեռուստադրող Վալերի Կվարացխելիան եւ վրացի հայտնի գրող Զաբուա Ամերիջիբին: Զայրացած ավանդատուները վերջերս որոշեցին իմանալ, արդեն գրողի հանդեպ, երբ նա դուրս էր գալիս խորհրդարանի շենքից: Եւ երբ չլինեին ոստիկանության արագ գործողություններ, Վրաստանը կարող էր զրկվել այդ գրողից, որը հավակնում է դասական դառնալ:

Անցյալ շաբաթ Վրաստանում սնանկացան եւս 15 ընկերություններ: Առանց բացառության բոլորի տերերն անհետ կորան: Ռ. Ղ.

digitised by A.R.A.R.@

«Անուշի» հետ կապակցությունները չի կարելի

Դիտողություններ «Անուշ» օպերայի նոր բեմադրության վերաբերյալ

ԼԵՎՈՆ ՀԱԽՎԵՐԴՅԱՆ

Ամենայն ինչ, ասենք գործողության կապարվում է ժամանակի և տարածության մեջ: Իր ժամանակի և իր տարածության: «Անուշ» դրամի և օպերայի գործողությունը նույնպես:

Կարելի՞ է փոխել տեղ դրամատի կապան եղի, ասել դեպքում «Անուշի» գործողության ժամանակն ու տարածությունը վայրը: Կարելի է, և թե հնարավորում է իմաստային և գեղարվեստական ամենի մեծ նոթասակ, հան բնագիրն է: Հակառակ դեպքում չի կարելի:

«Անուշի» գործողության ժամանակն ու տարածն ամենի հան ոչ է անցյալ դարի վերջերը. Լոռի: Այս երկու հանգամանքի հետ չի կարելի հաշվի չհաշվել, ինչպես փորձել է «Անուշի» նոր վերջերով բեմադրության հեղինակ Տիգրան Լևոնյանը: Ժամանակի ընթացքում դրամում ոչնչ նման փիլիսոփայական իմաստ, որ անհնար նույնպես չի կարելի. մինչև թե իմ ազատը Լոռվա բնության նաստուղիասական դրախտումն է: Ես հետո եմ այդ դարգանակ դրաս կերացումից: Իմ ազատն այն է, որ բեմադրության մեջ երեսա բնության ներկայությունը, ինչ դրսմանական միջոցներով ազում է լինի, դա բեմադրության հեղինակների գործն է: Մինչդեռ չի երեսում: Իմ մտքինն այն է, որ գործողության վայրին ու ժամանակին, բնությանն ու բնաբնարին նշանակության չտալով, բեմադրության հեղինակները հնազանդ են ժամանակի հարերժական հոսքի, բնության և մարդկանց անընդմեջ կարգի, մշտնջենավոր կեցության գաղափարից, որ գլխավորն է դրամում. սեր և ատելություն, հպարտանք և մահառում, բնությանն իր և դրանակներով, մարդիկ իրենց կրքերով գալիս ու անց են կենում նորից ու վերջին գոյանալու և անցնելու համար:

Դրամի և օպերայի գործողությունը կապարվում է երկու վայրում ամբում (բայլար) և գյուղում: Պարզ է, թե ինչո: Վրանը, արքը միայն ամբում կարող էին լինել սարվորների նիստ ու, կրկին, հարսանիքը միայն գյուղում և միայն ձմռանը: Տիգրան Լևոնյանին դա չի հետաքրքրել: Նկարիչ Եղիշեի Սահակյանի հետ նա կարարել է անընդունելի բնաիսնարացում, ներկայացման միակ տեսողական նկարչական դրաստեր դարձնելով կիսաերկ մի նկարագիր: Ինչո՞ւ: «Հին սահմաններն» ելի բեմ հանել, ինչ է: Դամ «Անուշն» ելի բեմ հանել, որ առնչության չունի հրատեսական կամ որևէ այլ դավանանքի հետ: «Անուշը» մարդկային նախասահմ, ճանաչողական հարաբերությունների, անընդհատ կրքերի արտացոլումն է և ոչ թե հրատեսական դարձնելության: Խորհրդա ուշադրիկ գրված է «Անուշը», ասի և չի կարելի և կեղծին այս ներկայացման մի միակ խորհրդանիշը դարձնել, որտեղ էլ հրատեսական դրվանքների բերումնան 1700 ամյակի նախաշեմին դարձկան լինի ամեն ինչ կարդալ այդ հոգեբանի հետ: Խոսք չունեմ, նկարագրին գեղանկարչորեն տարտիրոջ է, ինչպես Ե. Սահակյանի բեմանկարչությունն ամենարեմ և առհասարակ, բայց անհնարելի է ու անհնարելի: Դասխ, երբ «Անուշի» արարը կատարվում է սարում, այնտեղ չի կարող նկարագրի լինել, բացառված է: Ավելս հարց նկարագրին, հայ ճարտարապետական ոճի սկզբունքով, չի կարող այդքան ճոխ բանալապարդ լինել, դա էլ բացառված է: Վերջապես, տեսնված չէ, որ բեմում նկարագրին այդքան շահագործվի: Նկարագրի հարթակների վրա կանգնած շատակ դարում են ու երգում: Մարդիկ հանդիպում ներսարարս են անում նկարագրի ոչ միայն դրսից, այլև կամարներից, որ դարասիանների տեղի լինեն և ոչ տրիբ մի բան: Աղջիկները կվերն ասած ինչո՞ւ դիտի նկարագրի մեջից, այդ կամարներից դուրս գան:

Ես լսում եմ սարերգության կրքերի ճշմարտությունը և սրտիսի ճշմարտությունը նույն բաներ չեն: Դա ես գիտեմ ազգագրական հետազոտությունից: Բայց այն էլ գիտեմ, որ կրքերի ճշմարտությունը. կրքերի բնական համաչափությունների խախտումը դիտի նորաստեղ ունենա հանում ինչի՞: Դա է, որ չեմ հասկանում, ինչպես ես այն, թե բեմադրիչը ու նկարիչը ինչո՞ւ են հրաժարվել բատարյոնեն այնքան արտահայտիչ վոռնից («Աղջի, անուսախ, նրանք վրա նում...») և փոխարեն դրել մի երկանք, որ դրսում է Անուշի մայրը, հետո տան մեջ դնելու և դեղի կրակներ բաբ տալու համար:

Հոկտեմբերի 22-ի դրությամբ ամբողջ Տ. Լևոնյանն առաջ, որ հան դիտաստան իր ներկայացման մեջ չի կատարում Լոռվա բնության նաստուղիասական դրախտումն է: Ես հետո եմ այդ դարգանակ դրաս կերացումից: Իմ ազատն այն է, որ բեմադրության մեջ երեսա բնության ներկայությունը, ինչ դրսմանական միջոցներով ազում է լինի, դա բեմադրության հեղինակների գործն է: Մինչդեռ չի երեսում: Իմ մտքինն այն է, որ գործողության վայրին ու ժամանակին, բնությանն ու բնաբնարին նշանակության չտալով, բեմադրության հեղինակները հնազանդ են ժամանակի հարերժական հոսքի, բնության և մարդկանց անընդմեջ կարգի, մշտնջենավոր կեցության գաղափարից, որ գլխավորն է դրամում. սեր և ատելություն, հպարտանք և մահառում. սեր և ատելություն, հպարտանք և մահառում, բնությանն իր և դրանակներով, մարդիկ իրենց կրքերով գալիս ու անց են կենում նորից ու վերջին գոյանալու և անցնելու համար:

Դրամի և օպերայի գործողությունը կապարվում է երկու վայրում ամբում (բայլար) և գյուղում: Պարզ է, թե ինչո: Վրանը, արքը միայն ամբում կարող էին լինել սարվորների նիստ ու, կրկին, հարսանիքը միայն գյուղում և միայն ձմռանը: Տիգրան Լևոնյանին դա չի հետաքրքրել: Նկարիչ Եղիշեի Սահակյանի հետ նա կարարել է անընդունելի բնաիսնարացում, ներկայացման միակ տեսողական նկարչական դրաստեր դարձնելով կիսաերկ մի նկարագիր: Ինչո՞ւ: «Հին սահմաններն» ելի բեմ հանել, ինչ է: Դամ «Անուշն» ելի բեմ հանել, որ առնչության չունի հրատեսական կամ որևէ այլ դավանանքի հետ: «Անուշը» մարդկային նախասահմ, ճանաչողական հարաբերությունների, անընդհատ կրքերի արտացոլումն է և ոչ թե հրատեսական դարձնելության: Խորհրդա ուշադրիկ գրված է «Անուշը», ասի և չի կարելի և կեղծին այս ներկայացման մի միակ խորհրդանիշը դարձնել, որտեղ էլ հրատեսական դավանանքի բերումնան 1700 ամյակի նախաշեմին դարձկան լինի ամեն ինչ կարդալ այդ հոգեբանի հետ: Խոսք չունեմ, նկարագրին գեղանկարչորեն տարտիրոջ է, ինչպես Ե. Սահակյանի բեմանկարչությունն ամենարեմ և առհասարակ, բայց անհնարելի է ու անհնարելի: Դասխ, երբ «Անուշի» արարը կատարվում է սարում, այնտեղ չի կարող նկարագրի լինել, բացառված է: Ավելս հարց նկարագրին, հայ ճարտարապետական ոճի սկզբունքով, չի կարող այդքան ճոխ բանալապարդ լինել, դա էլ բացառված է: Վերջապես, տեսնված չէ, որ բեմում նկարագրին այդքան շահագործվի: Նկարագրի հարթակների վրա կանգնած շատակ դարում են ու երգում: Մարդիկ հանդիպում ներսարարս են անում նկարագրի ոչ միայն դրսից, այլև կամարներից, որ դարասիանների տեղի լինեն և ոչ տրիբ մի բան: Աղջիկները կվերն ասած ինչո՞ւ դիտի նկարագրի մեջից, այդ կամարներից դուրս գան:

Ես լսում եմ սարերգության կրքերի ճշմարտությունը և սրտիսի ճշմարտությունը նույն բաներ չեն: Դա ես գիտեմ ազգագրական հետազոտությունից: Բայց այն էլ գիտեմ, որ կրքերի ճշմարտությունը. կրքերի բնական համաչափությունների խախտումը դիտի նորաստեղ ունենա հանում ինչի՞: Դա է, որ չեմ հասկանում, ինչպես ես այն, թե բեմադրիչը ու նկարիչը ինչո՞ւ են հրաժարվել բատարյոնեն այնքան արտահայտիչ վոռնից («Աղջի, անուսախ, նրանք վրա նում...») և փոխարեն դրել մի երկանք, որ դրսում է Անուշի մայրը, հետո տան մեջ դնելու և դեղի կրակներ բաբ տալու համար:

Հոկտեմբերի 22-ի դրությամբ ամբողջ Տ. Լևոնյանն առաջ, որ հան դիտաստան իր ներկայացման մեջ չի մատուցել «Անուշի» նոր բեմադրությունը գեղանկարչական նկարիչ Մեդի Սարգսյանն:

Դերասանական, ներկայացման մեջ հնարավորության արժանի դերը բաներ էլ կան: Մարդասիրաս տեսարանները բեմադրիչը մեջտեղ է բերել մի կոզիկ, խնդրանքով դրսում, որ ամենքով ծանանոթում է և ուրախում սենասարանի կանչեր: Գեղեցիկ բեմ հոգատարով արված. կենդանաձեւ այս կոնցերտային ներկայացման մեջ այս անհոգ հյուրն այնքան է տեսած, որ նույնչ չի լինում: Մի՞թե չեն նկատում: Մի հարմարություն էլ ասել է բեմադրիչը. որ հարկավոր չէր բնում: Սա վերաբերում է բեմադրության սարքանվեին: Անուշի «խնդրարարության» տեսարանը վիրտուոզ մենաստվերության է մոնտաժելիս. ոչ նմանը չեմ հիշում օպերային դրամատուրգիայի մեջ: Սա դիտելիս ու լսելիս դրսանցում է գեղագիտ կնեսանացում: Մինչդեռ «խնդրարար» Անուշին հետաքրքրող երեսանների տարկնոցին խոնդարում է դրան և կենդանային հատարակ ներց է տալիս մեծ դրթերություններ:

Սա ես չէ կարելի ասել, ինչպես չէր կարելի բրազիլական մեթոդի տոր հարց գեղջկական սիրավեպին: Իսարկ, մեթոդաբար մարդասիրաս տեսարաններն ու դրանք հանդիսանի վրա բերում են տրամաբանության, բայց ամբում են կյանքի ճշմարտությունը:

Ես «Անուշի» բեմադրության մեջ դրանք ամենակարևոր եմ նկել վերջում ի վեր: Ես ինձ թույլ կտամ մեջբերում անել Վարդան Աճեմյանին նվիրված իմ «Տարանել և բնաիսարություն» գրքից: Երբ 25 տարի առաջ Աճեմյանը բեմադրում էր «Անուշը», «...ես նրան շատակարդ այն վերջն էի հարում, որ ներկայացումը դիտ է մոտենալ գրական հիմքին, հարմարվել մինչև այժմ եղած վարքաբարությունը, ճոխացումից, վերադառնալ նախնամարտության իսկական վերասական օպերային սկզբունքներին» (էջ 52): Բեմադրիչը կարծես հասկանում էր, և կենտրոնական ճշմարտության դրամ էլ բեմադրեց օպերան, բայց մի տեսարանից, որ հարմանիկ է:

Բայց ի՞նչ հանձնարարություն Աճեմյանի բեմադրության այդ մի դրամի մեջ ամբողջ ճշմարտությունը և նրան բեմադրության իրոք որ բյուրեղական մեթոդի մեջ, որ ի չիք է դարձնում կյանքի ճշմարտությունը: Ինչպե՞ս միանգամ դրամատիկորեն դիտ է ունենալ այդ մեթոդի մասին դրամ հանդես Մարգարիտ Բախչյանը. «Դա մեզ սատամ է այն մասին, որ այնտեղ բեռներում ապրել են գեղեցիկ, ունեցեր մարդիկ, ունեն գեղեցիկ հագուստ, կարարելով են աշխատել և ուրախանալ»: Սա նույնքան անհասկանալի է «Անուշի» նոր բեմադրության հիմքերի ամբողջ ամբողջությունը: Դրամատիրոջ բանվորական դասակարգի դասակարգային գիտակցությունն է «Անուշը» դրամի և օպերայի հիմնական գաղափարը: Դա սկզբում է հարմանիկի տեսարանից, որ ամենից լավ է բեմադրված: Այստեղ տարանջատումի տեղի է տալիս միայն մի բան, որ հակասակ է տրամաբանությանը. դեռ ոչինչ չի դրսանվել, հրմանիկ է ֆիրմ, մոսպաս ապեսի ոչ մի նշան չկա, մինչդեռ հենց մարդասիրում կանգնած Մարոն երգում է «մարդասիրից կտրվել եմ»: Չեղավ: Այս ամենն դեռ է ճիշտ տեղ դնել: Այդպես հարմանիկի դրամերը բեմադրված է հետևեմ: Տղաները է կրկի ժամանակ ալիվոր ամբողջը: Հոկտեմբերն ճիշտ է զգված բիսիկայի վարքագիծը իմն էր դրում կոխը և հետ մնում է տարակուսած էս ի՞նչ դուս ելավ: Ամենից լավերը Սարոյի և Մարոն հարաբերությունը: Սարոն կոկիկ անձնվստահ հետ հանդիսանում է իր գործած «ոգեղեգական մեքը» և զրույց հարանում: Նա մի բան զիջի է առաջարկում Մարոն ի նշան հաշտության: Սա գինին տրտում է երեսնի բնկերոջ հետևին: Վերջ: Վիճակը գրված է անվերջ դարձ:

Ժամանակին «Անուշի» գեղեցիկ սոցիոլոգիական մեկնաբանություններ ծանոթացել են Սարոյի և Մարոն հարաբերությունների վրա: 1930-ին ստեղծված «Անուշ» կինոնկարում բոլ դասակարգային մոտեցման բանն այնպես էր ներկայացված, որ ինչպարարկ Սարոն ունեար Մարոն տան աշխատավորն է, ուստի և նրան արդեն չէին տա: «Անուշի» հետ այդ ոճի կասակներ էլ արվել են: Բեմադրիչ Արմեն Գալանչյանի օպերային բեմադրության մեջ Հրանան Մարոն կոքոնակիցն է, հրացանը նրա ձեռքն է տալիս, թե գնա ու սպանի: Իսկ Մոսին այնքան ենթակ է ու սիարդի, որ Սարոյին տրանում է ցար խնդրելու դահին «ինչպես» օձը որ օձ է, ցար խոսալն չի կծի»: «Անուշի» հետ այդոլոգի կասակներ էլ արվել են: Չեն մտածել, որ բնագրում ապրանքի ու հարաստի խնդիր չկա, ոչ էլ տարբերություն Սարոյի և Մարոն բարդական նկարագրի միջև: Տարբերությունը նրանց վիճակների մեջ է, և եթե նրանք փոխեն իրենց տեղերը էլ նույնն էր կատարվելու ազատի բարդական իմաստավոր բեզադրանքով:

Վարդան Աճեմյանն էր, որ իր բեմադրությամբ հրաժեշտ տվեց հոգի ավանդույթներին: Տ. Լևոնյանն ավելի հեռու է գնացել, և ճիշտ է վարվել: Մոսին արդեն Սարոյին ապրում է չարվեստով, ինչպես Աճեմյանի բեմադրության մեջ: Լևոնյանն ավելի առաջ է գնացել: Ի կատար ամբողջ գեղջկական ատելության իր բան ունի դրանցից: Արվածը չերկնելու՞ հանար: Բայց չի՞ որ նոր բեմադրության հեղինակներ չեն խոստովել Աճեմյան-Գալանչյան ներկայացման այն փայլուն մասնագիտությունից, երբ երգչախմբին իր վերջին խմբերգը հնչեցնում է հանդիսատեսի վերին դրաստարներից հանելով սարում ապրող հոգևոր ներգործության: Լսել են ասել, որ չեն խոստովել: Պետք չէր խոստովել հիշածս բեմադրիչներ նույնպես:

Նոր բեմադրության հանդիսատեսային ցեղ ընդունելությունը բացատրելիս չպետք է մոռանալ, որ սա իր տեսակի միակ հանար անընդունելի տեսակն է: Ներկայացում է: Բեմադրության սեռի նոսի. «Այստ» օպերային վայել մի դրաստեր, որ վերում է ինձ կատարելություն, հանդիսատեսի վրա բերում է մեծ ազդեցություն: Իրոք տարվել են առաջին արարի վար օրանը, երկրորդ արարի վար կանայս վրա նկարագրել լուծումները: Գեղեցիկ և ազդեցիկ են ներկայացման դարային հանարները, որոնց գերիշխանությունը վերջի վրա ես դրա բան չեմ հանարում: Չի կարելի առանց ոգեղորության դիտել «Քոչարին», որ բեմադրված է հրաշալի հարմ, վառ, դրաստվերներն արտահայտիչ դարեր բեմադրել է Վ. Գալաչյանը: Վերջապես, հոգևոր անդիմադրելի ազդեցության են գործում Անուշին, Սարոյին, Մարոն գերեն հասակակից երիտասարդ դերակատարներ հանդես ու երգը:

Ես ներկայացման հրաժեշտական և վոկալ արվեստի մասին չեմ խոսում դիտավորությամբ: Դա հրաժեշտների գործն է: Ասեմ միայն, որ արտիստներ լավ են երգում, բայց մեծամասնությունը չեն հասկանում, թե ինչ են երգում, հանի որ արիաներն տեսարան, բառերն անհնարելի կորչում են կատարման մեջ: Այն էլ ասեմ, որ դիտիր Նշարդ Անդրեասյանը բարեխղճորեն հիշատակում անում է իր դերերի գործը իրեն ներկայացման և հաշվեսության դեկավար: Բայց դա այն ոգեշունչ, այն անկրկնելի նվիրումը չէ, որով ժամանակին Օհան Դուրյանը հաշում, իր հետ տանում, բարձրացնում էր բոլորանուկ ներկայացումը: Այդպիսի բան «Անուշի» բեմական դրամատիրությունը չի տալիս, ինչպես չի տալիս Վարդան Աճեմյանի բեմադրի ոգին հարազատ բեմադրական մեկնաբանությունը և Գ. Բերս Նալբանդյանի նկարչական: Քանդում դար նրանց հեղինակած ներկայացումն ամբողջ բեմում:

Եվ ինչման կդիմանա «Անուշի» նոր բեմադրությունը գալիք դարաշրջանը: Ես ինչման էլ տալ սրա բեմական կյանքը, մի բան դիտ է ի մտանալ հասաս «Անուշի» հետ կապակցությունները չի կարելի:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **Միջազգային**

Այս տարի Ֆրանսիայում լույս են տեսել նախագահ Ֆրանսուա Միտերանի կյանքին ու գործունեությանը նվիրված աղոնե մի քանի գրքեր: Մասնավորապես, դրանցից մեկը Ժան Մոնտալդոյի «Միտերանը եւ 40 ավազակները» գիրքը հրատարակվեց 780 հազար օրինակ տպաքանակով: Իսկ օրերս հանրահայտ «Պարի մաս չ» բաբաքահանդեսը հրադարակեց Ֆրանսիական RTL խոշոր ռադիոընկերության թղթակցի այն բացահայտումը, թե նախագահ Միտերանը մեկ ուրիշ կնոջից ունի դուստր, որին ինքը շաս է սիրում: Այս առիթով «Լ'Էքսպրես» բանվորական կուսակցության գլխավոր քարտուղարի տեղակալ Ալֆոնս Գուռեան արամատնական եռեխա ունի:

Ֆինանսական լուրջ դժվարությունների բախվող մաղազինյան օրաթերթերը մղում են կաբարակերության գործերի, շարաբահումների եւ դաբաբոնյաների ընչաքաղցության դեղերի բացահայտման բնագավառում: Սակայն, ինչպես նշում է Մադրիդի «Էլ Պաիս» խոշոր թերթի փոխտնօրեն Միգել Անխելը, մամուլը մասնավոր կյանքի մասին փաստերն չի գրում, քանի որ այդ թեման համարվում է վաճառքի արտահայտության: Բայց սիրուհու անունը: Այս առնչությամբ Իսպանիայի խորհրդարանի դատավոր Պաբլո Կասեյլանոն նշում է. «Թագավորի բոլոր գիտերներից ինձ հետաքրքրում է միայն 1981 թ. փետրվարի 23-ը, երբ նա կարողացավ վնասազերծել դեպքական հեղաբերման վտանգը: Մյուս բոլոր գիտերները նրան են դատապարտում»:

Մինչդեռ բրիտանացիներն ասում են, թե դա երկրեսանվություն է: Բանն այն է, որ այս տարի վարչապետ Ջոն Մեյջորն իր աշխատակիցներից շատերին կոչեցեց այն «սեքսսկանդալների» դատաստանով, որոնք սենսացիայի հանգամանք ունեցող որոշ թերթեր հրադարակում են ամեն շաբաթ: Այդ մամուլի ներկայացուցիչներն են, մասնավորապես, «Սան», «Նյուզ ով դը ռոդդ», «Դեյլի միռր» թերթերը, որոնց տիրաժակն տնցնում է 10 մլն-ից: Նման թեմաների անդրադառնում է նաեւ «լուրջ» մամուլը, մասնավորապես «Սանդի թայմզը», իշխան Չարլզի կենսագրությունից հատվածներ հրադարակելուց հետո, ներկայումս հրադարակում է հատվածներ իշխանուհի Դիանայի կենսագրությունից: Վերջին տարիներին մամուլի մագնաս ավստրալացի Ռուպերտ Մերդոկի եւ կանադացի Կոնրադ Բլեքի ձեռքն անցնելուց հետո բրիտանական թերթերն այլեւս իրենց դատարավորված չեն համարում հարգել ցենզուրական կանոններ, որոնք նախկինում գոյություն էին կառավարող վերնախավի հանգստությունը: Բրիտանական մամուլի այս վարագծից վիրավորվում են միայն քաղաքական գործիչները: «Դայնեստի թայմզի» մենեջեր Մերյու Փերիսը թերեւս ամենից լավ է ամփոփում բրիտանացիների տեսակետը: Թեեւ ինքը համաձայնվում է. նա դեմ է մասնավոր կյանքի վերաբերող օրենքների ընդունմանը: Նրա կարծիքով, լրագրողները չպետք է խանգարել ասելու ճշմարտությունը. ինչպիսին էլ այն լինի: Թեեւ իրեն դուր չի գալիս լրագրողների երբեմն անտեղի հետաքրքրասիրությունը. ինքը դրա համար մեղադրում է առաջին հերթին հանրությանը, որը գնում է սենսացիայի հասկում ունեցող թերթերը եւ դրանով իսկ աջակցում այդ մամուլի գոյատեւմանը: Մերյու Փերիսն այն կարծիքին է, որ հանրությունը դեռ բավականաչափ չի հասունացել, բայց մարդիկ ի վերջո կհասկանան, որ քաղաքական գործիչներն իրենց նման սովորական մահկանացուներ են, եւ նրանց հանգիստ կթողնեն:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ԲԵՐԻՇՅԱՆԸ

ԵՎՐՈՊԱ

Մամուլը որքանո՞վ կարող է միջամտել անձնական կյանքին

Իսպանիա-Անգլիա. Երկու ծայրահեղություն

հանդեսը փորձում է դարձել դեսական ու խաղաքական գործիչների անձնական կյանքին մամուլի միջամտության բարյացակամ եւ բանական սահմանները: Առհասարակ տարածված է այն կարծիքը, որ բոլոր թերթերն ու հանդեսները ունեն իրենց «քաղաքական» բնութագրերը եւ փորձում են նյութերն ընտրելիս հաշվի առնել նրա ճաշակն ու նախասիրությունները: Օրինակ «Լ'Էքսպրեսը» հենց իր «քաղաքական» բնութագրերն է հաշվարկում գավառական լրջախոհ դեղագործին, բեւեռանդեսի նյութերի ու հետաքրքրությունների շրջանակն իրականում շատ ավելի լայն է: Իսկ բրիտանական BBC ռադիոհեռուստատեսային ընկերության դեկավարները 60-ական թթ. իրենց հեռուստատեսային լուրերն ընտրելիս նախադեպ փորձում էին դարձել, թե արդյոք դրանք ավելի կարեւոր են, քան «Բիթլզները»:

Քաղաքական գործիչների անձնական կյանքն արծարծելիս լրագրողներն դեկավարվում են սեփական դատողությամբ, բայց նաեւ հաշվի են առնում այն հասարակությունը, որին իրենք դիմում են: Այս առնչով ծայրահեղություններ կարելի է հանդիպել կարծիք Իսպանիայի եւ բոլոր խաղաքական Մեծ Բրիտանիայի մամուլներ: Օրինակ «Պարի մաս չ» վերնագիրը հրադարակումը Աշ. ամենամեծ հանեց Մադրիդի մամուլում, որը բոլոր մանրամասնություններով ներկայացրեց այն: Հրադարակումը խիստ տարակուսելի էր, քանի որ, ի տարբերություն Ֆրանսիայի լրագրողների, նրանց իսպանական գործընկերները մինչեւ օրս խիստ հարգել էին երկրի դեկավարների մասնավոր կյանքը: Հիշեց է. բազավոր Խուան Կարլոսը Դոն Ժուանի հանքաբ ունի, իսկ վարչապետ Ֆելիպե Գոնսալեսի եւ Կարմեն Ռոմերոյի ամուսնությունն անհաջող է, բայց իսպանական լրագրերում այդ մասին ոչինչ չի գրվում: Թեեւ այդ բնագավառում մամուլի ազատությունը որեւէ օրենքով չի սահմանափակվում, եւ լրագրողները կարող են բացահայտել այս կամ այն նախարարի անձնական կյանքի գաղտնիքները, նրանք ձեռնպահ են մնում դրանից: Միակ բացառությունը տեղի ունեցավ 7 տարի առաջ, երբ սենսացիա փնտրող մի քանի շաբաթաթերթեր բացահայտեցին, որ Իսպանիայի սոցիալիստական

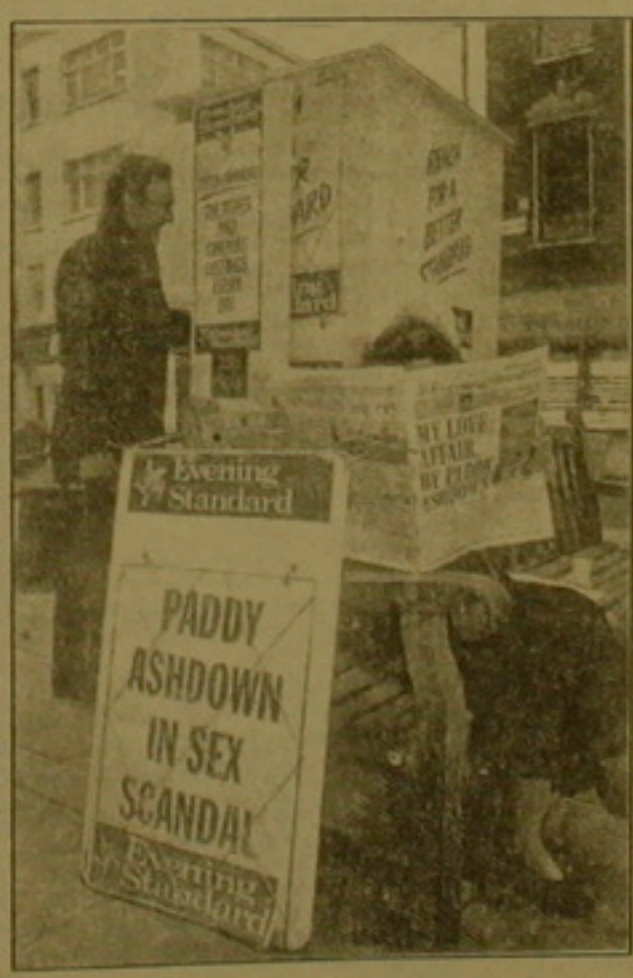

երեն դեկավարներից որեւէ մեկի անձնական կյանքը հետաքրքիր է ունենում քաղաքական առումով, լրագրողներն անվարան զբաղվում են դրանով: «Էլ Մունդո» թերթի փոխտնօրեն Ֆեռնանդո Բայեսան ասում է, որ երբ Ֆրանսուա Միտերանն իր երկարդ բնատնիքը դանել է հարկատուների հաշվին, առաջ դա դեմ է հետաքրքրի մամուլին: Իսպանացի լրագրող Խավիեր Վալենսուելան բնդգծում է, որ իսպանական մամուլի այս վարագծում կրոնական ավանդույթներ որոշակի դեր են խաղում: «Կաթոլիկ իսպանացիներ Ֆրանսիացիների նման միշտ էլ մեծ հանդուրժողականություն են հանդես բերել քաղաքական գործիչների եւ նրանց սեռական կյանքի հանդեպ: Մենք չենք կիսում անգլո-սաքսոնների դարձանեցիզմը», ասում է նա:

1992 թ. հունիսյան մի գիշեր Իսպանիայի բազավոր Խուան Կարլոսը լոսը խորհրդավոր կերպով անհետացավ այն դահիճ, երբ դեմ է ստորագրեր նոր նշանակման մի հրամանագիր: Թագավորական դպրոցում խոսում էին «հանգստի կարճատեւ ժամանակահատվածի» մասին, մինչդեռ որոշ թերթեր ակնարկեցին բազավորի մասնավոր կյանքի հետ կապված շարժառիթները: Երկու ամիս անց իսպանական մի հանդես նշեց Խուան Կարլոսի ենթադրյալ սիրուհու անունը: Այս առնչությամբ Իսպանիայի խորհրդարանի դատավոր Պաբլո Կասեյլանոն նշում է. «Թագավորի բոլոր գիտերներից ինձ հետաքրքրում է միայն 1981 թ. փետրվարի 23-ը, երբ նա կարողացավ վնասազերծել դեպքական հեղաբերման վտանգը: Մյուս բոլոր գիտերները նրան են դատապարտում»:

Մինչդեռ բրիտանացիներն ասում են, թե դա երկրեսանվություն է: Բանն այն է, որ այս տարի վարչապետ Ջոն Մեյջորն իր աշխատակիցներից շատերին կոչեցեց այն «սեքսսկանդալների» դատաստանով, որոնք սենսացիայի հասկում ունեցող որոշ թերթեր հրադարակում են ամեն շաբաթ: Այդ մամուլի ներկայացուցիչներն են, մասնավորապես, «Սան», «Նյուզ ով դը ռոդդ», «Դեյլի միռր» թերթերը, որոնց տիրաժակն տնցնում է 10 մլն-ից: Նման թեմաների անդրադառնում է նաեւ «լուրջ» մամուլը, մասնավորապես «Սանդի թայմզը», իշխան Չարլզի կենսագրությունից հատվածներ հրադարակելուց հետո, ներկայումս հրադարակում է հատվածներ իշխանուհի Դիանայի կենսագրությունից: Վերջին տարիներին մամուլի մագնաս ավստրալացի Ռուպերտ Մերդոկի եւ կանադացի Կոնրադ Բլեքի ձեռքն անցնելուց հետո բրիտանական թերթերն այլեւս իրենց դատարավորված չեն համարում հարգել ցենզուրական կանոններ, որոնք նախկինում գոյություն էին կառավարող վերնախավի հանգստությունը: Բրիտանական մամուլի այս վարագծից վիրավորվում են միայն քաղաքական գործիչները: «Դայնեստի թայմզի» մենեջեր Մերյու Փերիսը թերեւս ամենից լավ է ամփոփում բրիտանացիների տեսակետը: Թեեւ ինքը համաձայնվում է. նա դեմ է մասնավոր կյանքի վերաբերող օրենքների ընդունմանը: Նրա կարծիքով, լրագրողներին չպետք է խանգարել ասելու ճշմարտությունը. ինչպիսին էլ այն լինի: Թեեւ իրեն դուր չի գալիս լրագրողների երբեմն անտեղի հետաքրքրասիրությունը. ինքը դրա համար մեղադրում է առաջին հերթին հանրությանը, որը գնում է սենսացիայի հասկում ունեցող թերթերը եւ դրանով իսկ աջակցում այդ մամուլի գոյատեւմանը: Մերյու Փերիսն այն կարծիքին է, որ հանրությունը դեռ բավականաչափ չի հասունացել, բայց մարդիկ ի վերջո կհասկանան, որ քաղաքական գործիչներն իրենց նման սովորական մահկանացուներ են, եւ նրանց հանգիստ կթողնեն:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ԲԵՐԻՇՅԱՆԸ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հելմուտ Քոլը կրկին ԳԴՀ կանցլեր

ԲՈՆՆ, 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՍՆԿՐՔՈՒՍ: Հելմուտ Քոլն այսօր 4-րդ անգամ ԳԴՀ կանցլեր է ընտրվել չորսամյա ժամ Հով: Բունդեսթագում իվեարկության առաջին փուլում նրա օգտին իվեարկել են Բունդեսթագի 672 դատգամավորներից 338-ը, իսկ դեմ են եղել 333-ը: Մեկ դատգամավոր, ըստ երեւույթին չի մասնակցել իվերակությանը: Քոլին, կանցլերի դատտոնին ընտրվելու համար պետք էր ստանալ առնվազն 337 ձայն:

Թուրքերի ամենակատաղի թշնամին իսլամական աշխարհն է

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՓՍՍ: Անկարայում նոր մզկիթի բացման արարողությանը, որին մասնակցում էր նաեւ դեսնախարար Էսադ Գրաթլզոլուն, էնիմահալի քաղաքեցիներ Հ. Մեւլյուլը մի տարօրինակ հայտարարություն արեց. «Մենք 1000 տարուց ի վեր հանդիսանում ենք այն երկիրը, որը կրում է իսլամի դրոշը: Հորից ու մորից մահմեդական ենք ծնվել: Հիմա ամեն կողմից բշնամիներով ենք շրջապատված, եւ մեր ամենակատաղի թշնամին իսլամական աշխարհն է»: Ելույթ ունեցավ նաեւ դեսնախարարը: Նա մասնավորապես ասաց. «Մեր դիմաց PKK կոչված կազմակերպությունն է: Այն, ինչպես շատերն են կարծում, միայն հրդեհի կողմից մշակված գաղափարախոսությունը չէ, որ գործածում է մեր դեմ: Նրանց մեջ կան հայեր, հույներ, հարեւան եւ արեւելյան դրացիների հայրենակիցներ, մինչեւ իսկ եւրոդական մի շարք երկրների քաղաքացիներ, որոնք միասին դավադրություն են նյութում Թուրքիայի դեմ»:

ԱՄՆ բանակ. Կանայք եւ տղամարդիկ նույն դայմաններում

Ամերիկյան բանակում մոտալուտ ծննդյան տոներից հետո կսկսվի նոր ծրագրի գործնական կիրառումը: Այս ծրագրի էությունը այն է, որ այժմ ամերիկյան բանակի կին եւ տղամարդ ծառայողները կանցնեն հավասար զինվորական նախավարժանքներ: Նրանք կմարզվեն միասին, կապրեն ընդհանուր զորանոցներում եւ կունենան նույն իրավունքներն ու դարտականությունները: Ամերիկացի զինվորականների կարծիքով, այս որոշումը ճիշտ ժամանակին էր, քանի որ ամերիկյան բանակի 1/3-ը արդեն կազմում են կին ծառայողները: Այս ծրագիրն արդեն սկսել է կիրառվել Միսսուրիում եւ Կալիֆորնիայում:

ՓՍՍ

«Տիտանիկի» նմանակը Ճապոնիայում

«Ճապոնական «Միվան մարին» նավաշինական ընկերությունը մտադիր է կառուցել «Տիտանիկ» հանրահայտ նավի նմանակը, որը պետք է դառնա նավարկող հյուրանոց», գրում է բրիտանական «Ինդեպենդենտ օն սանդի» շաբաթաթերթը: «Նախագծերը մատակարարում է Հյուսիսային Իռլանդիայի նավագնացային մի ընկերություն, որտեղից «Տիտանիկը» նավարկության էր դուրս եկել 1911 թ.», ավելացնում է թերթը:

Ճապոնական ընկերությունը, որը մասնագիտացած է օվկիանոսային նավերի վերականգնման գործում, ավարտել է նոր նավի ներքին հարդարանի նախագծերը: Ընկերությունը մերժում է նշել իր ճապոնացի դատվիրատուի անունը: Ինչպես հայտարարեց «Միվան մարինի» խոսնակը, առաջ գա «Տիտանիկը» կունենա բնօրինակի, մեծությունը, լոկ այն տարբերությամբ, որ զուրկ կլինի շարժիչներից եւ կառավարման մեխանիզմից:

«Դա միանգամայն ահավոր մտահղացում է», այս առնչությամբ հայտարարեց 82-ամյա անգլուհի Սիլվինա Դինը, որը խորտակված շոգենավի եզակի վերապրողներից մեկն է: Ինչպես հայտնի է, «Տիտանիկը» խորտակվել էր 1912 թ., իր առաջին նավարկության ընթացքում սառցալեռանը բախվելու հետեւանքով: Այդ աղետից զոհվել էր ավելի քան 1500 մարդ:

ԼԻԲԱՆԱՆ

Սարոնիտների դատրիարք Սֆեյրը դիմադրության խորհրդանիշն է

Վերջերս Հռոմի դատի կողմից կարդինալի կոչում ստացած կրոնական 30 առաջնորդների թվում է նաեւ լիբանանցի մարոնիտների դատրիարք Նասրալլահ Բուտրոս Սֆեյրը: Նա մարոնիտների առաջնորդն է 1986-ից, կրելով Անտիոքի եւ ամբողջ Արեւելքի դատրիարքի տիտղոսը: Անցած ութ տարիներին դատրիարք Սֆեյրը դարձել է Լիբանանի հրիատնյաների դիմադրության խորհրդանիշը: Երբ նա այցելություն է ընդունում Ջունիի ծովածոցի վրա իշխող Բիբլոսի իր անառիկ ամրոցում, անդադար կրկնում է, որ առանց հրիատնյաների Մայրս երկիրը (Լիբանանը) կկորցնի իր յուրօրինակ նկարագիրը եւ գոյության իմաստը: Դատրիարք Սֆեյրը միակ մարդն է Լիբանանում, որ կարողանում է բացահայտորեն ասել, թե իր երկիրն օկուպացված է, եւ Սիրիան իր օրենքներն է թելադրում Լիբանանի իշխանություններին, իսկ Արեւելքի հրիատնյաներին դարձանես տպատնում է անհետացում-կամ երկրորդ կարգի քաղաքացու կարգավիճակ, որն իսլամը նախատեսում է հրիատնյաների եւ հրեաների համար: Բուտրոս Սֆեյրն այն հատայնի մարդանոցն է, որը բոլոր հալածանքներին հակառակ, 5-րդ դարից սկսած Հռոմն ընտրեց ընդդեմ Բյուզանդիայի եւ կարողացավ հավատարիմ մնալ Հռոմի դատին եւ Արեւմուտքին:

Վերջերս դատրիարք Սֆեյրի Ֆրանսիա կատարած այցի ժամանակ նրան ընդունեցին նախագահ Ֆրանսուա Միտերանը, վարչապետ Էդուար Բալադյուրը, Փարիզի քաղաքապետ Ժակ Շիրակը եւ դատգամավորության նախագահ Ալեն Ժյուպեն, թերեւս վերհիշելով 1250 թ. մայիսի 21-ը, երբ Յուսնիայի Լյուդովիկոս 9-րդ բազավոր Լիբանանի մարոնիտներին խոստանում էր իր եւ իր ժառանգորդների մշտական օգնությունը:

Սիրիան լրջորեն մտահոգված է լիբանանցի մարոնիտների դատրիարքի համարձակ հակասիրիական ելույթներից, բայց դատրիարքը սովորական մահկանացու չէ, եւ անհնար է նրան ստանել եւ անդատիժ մնալ: Սիրիայում չկա քաղաքական, տնտեսական կամ զինվորական հրիատնյա որեւէ բարձրաստիճան դատգամավոր, որը դարբերաբար չմեկնի Լիբանան եւ հնազանդ որդու դես չխոնարհի «Նորին նրանության» առջեւ, այնքան որ մեծ է նրա հեղինակությունը: Դատրիարք Նասրալլահ Բուտրոս Սֆեյրն բաց է երեւույթին երկրում չունի մարդկանցից. նա վախենում է միայն աստծո զայրույթից եւ մերժում է այն միտքը, թե Քրիստոսի խաչը կարող է դուրս մղվել իսլամական մանիկի կողմից:

«Լ'Օրիան»

ԱԶԳ

Մշակույթ

Ամեն շաբաթ «Արամ Խաչատրյան» մեծ համերգասրահում

Մեկ ազգ, մեկ հավատ

Բոլոր նրանց, ովքեր զգում են ճշմարիտ հավատի

Թերթում Լորիս Ճգնավորյանի հոդվածը կարդացի: Հայաստանի ֆիզիկական մոնիկ նվագախմբի, Արարատյան հայրենասիրական բեմի, Մաեստրոյի անվան Մաշտենադարանի եւ Հայաստանի հեռուստատեսության եւ ռադիոյի անունից ամեն շաբաթ օր ժամը 11-ից 12-ը մանուսրոն կանչում է «Արամ Խաչատրյան» մեծ համերգասրահ՝ «Հոգեւոր երաժշտության ժամի»: Նախաձեռնողների նվիրումությունը իր մեջ տարվա կարեւոր խորհուրդն էլ ունի. Կոմիտաս Վարդապետի եւ Հովհաննես Թումանյանի հիշատակին է նրանց ծննդյան 125-ամյակի առթիվ: Եւ երգից հետո Վլադիմիր Աբաջյանը հանձնարեց լոռեցու դեռ երեկվա անհավատներիս անհայտ տողերն է բացում «Քրիստոն անաղատում» բանաստեղծությամբ: Համերգի ընթացքում ասմունքողը Թումանյանի «Հարությունն», «Մարգարեն» եւ «Մարգարեությունն» երկերն էլ կկարդա, կկարդա նաեւ Նարեկացու «Մաստյան ողբերգության» ոտանի «Թ» գլուխը: Սուրբ գրքի դարձ եւ զգացմունքային ընթերցումներով նրան կլրացնեն Սարգիս Նաֆարյանը եւ Ամիրան Գալստյանը, իսկ անցումներում երաժշտություն, երաժշտություն ... Սահուն, անընդհատ կոմպոզիցիա է, ասիմպտական արբագործման ընթացք, նաեւ ... հավատի զանգվածային դրսորում մի դաս: Մտածում եմ սա ժամերգությունից էլ զորեղ է, զորեղ է իր գեղարվեստորեն ընդհանրացող ուժով:

Լսագրել եմ, աշխատում եմ լսելուց բացի նաեւ տեսնել: Նայում եմ հանդիսականների վերացած դեմքերին եւ մտածում, որ նրանք ենթագիտակցաբար կամ ուղղակիորեն օրհնում են կազմակերպիչներին, կատարողներին, գրական խորհրդատու Հովհաննես Սարկավագ Հայրապետյանին, երաժշտական խորհրդատու, արվեստագիտության թեկնածու Աննա Արեւշատյանին եւ բոլորին, ովքեր հնարավոր են դարձրել Սուրբ գրքերը առաջին հերթին Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միությանը տիկին Լուիզ Սիմոն Մանուկյանի գլխավորությամբ: Ուրախանում եմ Գաբրիել Երանյանի «Հայաստան» երգի կոմիտասյան վերընթերցման նոր դասավորումով, որ երգչախմբի եւ նվագախմբի համար վաղանցի բարկամս կոմպոզիտոր Երվանդ Երկանյանն է կատարել: դարձ է, հանդիսավոր: «Հայաստան, երկիր դրախտավայր ...» Ի դեղ, սա համերգի հաջող կարեւոր նշանաբանն է:

Ներսես Շնորհալու «Արեգակն արդարության» շարականի կայուն, լիարժեք ունիսոնը բերում է ինձ հաճելի եզրակացության. մեկ ամսվա երգչախումբն էլ կարելի է կոչված համարել, եթե նրա դեկի մոտ հմուտ, բանիմաց խմբավար է կանգնած, այս դարաշրջանի Գեւորգ Մուրադյանը, որ հայտնի է առաջին հերթին որպես սիմֆոնիկ դիրիժոր: Արժանին եմ համարում թե երգիչների, թե դեկավարի ընտրությանը:

Խաղաղ, հուսադրող է երաժշտությունը՝ երգեցիկ, դարձվածքներ չունի, ինչպես ասվեցավ, ամենակարեւորն է:

Պատկերացրեմ, որ հանկարծ դիտիր ոք դառնում է Աստծո յուրօրինակ տանտեր եւ, եթե հայ ես, այնտեղ մատուցված հոգեւոր ճեզ համար այլընտրանք չի կարող ունենալ: Կարող ես այս կամ այն հանգանային, վարդապետին չհավատալ, բայց ազգիդ բուն հավատքը սուրբ է: Այս առումով, անդրանիկ համերգը հանձնարարների ամբողջ մի դասիճ է ժողովել: Այդման խաչակնքվող եկեղեցուց դուրս երբեք չեմ տեսել, տաճարական կարգումները թրթռացնեն այստեղ ազատություն են գտել եւ տարբ են տալիս արյան 1700-ամյա կանչին. «Հայր մեր, որ երկինս ես, սուրբ եղիցի անուն քո ...» դարերը, ամիսները, օրյակները, յուրաքանչյուրում ձայնակցում են Գարեգին արքեպիսկոպոս Ներսիսյանին: Տերունական աղոթքը նրա օրհնության խոսքի սկիզբն է: Աղոթքից հետո փոքրիկ մի քարոզ է, շնորհակալություն Լորիս Ճգնավորյանին. Հայաստանի Հոգեւոր Խորհրդի, սիմֆոնիկ նվագախմբին եւ համերգասրահ մարաթոնի բոլոր նախաձեռնողներին. «... Միասին երբի՞ նեմ նել, ասում է արքազանը, մի նոր երգի, որ տեսնում է 6 տարի եւ առաջնորդում է մեզ դեպի Հայաստանում Քրիստոնեությունը դեպի կրոն հոչակելու տարեթիվը 2001 թվականը: Երբ այս յուրահատուկ մի ուխտագնացություն է յուրաքանչյուրիս համար ... Եւ ես հավատում եմ, որ մենք բոլորս ազգովի Տիրոջ օրհնությամբ եւ առաջնորդությամբ, ոգիի հասնենք 2001 թվականի փրկության մեր տարեթիվը մեր նոր կյանքի բիբլիական լեռն Արարատ ...»:

Թիլիսարմենիայի նորահավատ երգչախումբը սիմֆոնիկ նվագախմբի հետ «Հայր մեր»-ն է երգում: Սա նախորդ համերգներում էլ եմ լսել, բայց հոգեւոր ժամին կատարումը հաստատես ներաբնակ է, երգիչների եւ նվագողների դիմանիկ հաստվնկիքը, կարծես, ավելի կայուն է, պատիվանանոն: Արբերգությունն իր մեջ տարվա կարեւոր խորհուրդն էլ ունի. Կոմիտաս Վարդապետի եւ Հովհաննես Թումանյանի հիշատակին է նրանց ծննդյան 125-ամյակի առթիվ: Եւ երգից հետո Վլադիմիր Աբաջյանը հանձնարեց լոռեցու դեռ երեկվա անհավատներիս անհայտ տողերն է բացում «Քրիստոն անաղատում» բանաստեղծությամբ: Համերգի ընթացքում ասմունքողը Թումանյանի «Հարությունն», «Մարգարեն» եւ «Մարգարեությունն» երկերն էլ կկարդա, կկարդա նաեւ Նարեկացու «Մաստյան ողբերգության» ոտանի «Թ» գլուխը: Սուրբ գրքի դարձ եւ զգացմունքային ընթերցումներով նրան

կլրացնեն Սարգիս Նաֆարյանը եւ Ամիրան Գալստյանը, իսկ անցումներում երաժշտություն, երաժշտություն ... Սահուն, անընդհատ կոմպոզիցիա է, ասիմպտական արբագործման ընթացք, նաեւ ... հավատի զանգվածային դրսորում մի դաս: Մտածում եմ սա ժամերգությունից էլ զորեղ է, զորեղ է իր գեղարվեստորեն ընդհանրացող ուժով:

Լսագրել եմ, աշխատում եմ լսելուց բացի նաեւ տեսնել: Նայում եմ հանդիսականների վերացած դեմքերին եւ մտածում, որ նրանք ենթագիտակցաբար կամ ուղղակիորեն օրհնում են կազմակերպիչներին, կատարողներին, գրական խորհրդատու Հովհաննես Սարկավագ Հայրապետյանին, երաժշտական խորհրդատու, արվեստագիտության թեկնածու Աննա Արեւշատյանին եւ բոլորին, ովքեր հնարավոր են դարձրել Սուրբ գրքերը առաջին հերթին Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միությանը տիկին Լուիզ Սիմոն Մանուկյանի գլխավորությամբ: Ուրախանում եմ Գաբրիել Երանյանի «Հայաստան» երգի կոմիտասյան վերընթերցման նոր դասավորումով, որ երգչախմբի եւ նվագախմբի համար վաղանցի բարեկամս կոմպոզիտոր Երվանդ Երկանյան է կատարել: դարձ է, հանդիսավոր: «Հայաստան, երկիր դրախտավայր ...» Ի դեղ, սա համերգի հաջող կարեւոր նշանաբանն է:

Ներսես Շնորհալու «Արեգակն արդարության» շարականի կայուն, լիարժեք ունիսոնը բերում է ինձ հաճելի եզրակացության. մեկ ամսվա երգչախումբն էլ կարելի է կոչված համարել, եթե նրա դեկի մոտ հմուտ, բանիմաց խմբավար է կանգնած, այս դարաշրջանի Գեւորգ Մուրադյանը, որ հայտնի է առաջին հերթին որպես սիմֆոնիկ դիրիժոր: Արժանին եմ համարում թե երգիչների, թե դեկավարի ընտրությանը:

Խաղաղ, հուսադրող է երաժշտությունը՝ երգեցիկ, դարձվածքներ չունի, ինչպես ասվեցավ, ամենակարեւորն է:

Պատկերացրեմ, որ հանկարծ դիտիր ոք դառնում է Աստծո յուրօրինակ տանտեր եւ, եթե հայ ես, այնտեղ մատուցված հոգեւոր ճեզ համար այլընտրանք չի կարող ունենալ: Կարող ես այս կամ այն հանգանային, վարդապետին չհավատալ, բայց ազգիդ բուն հավատքը սուրբ է: Այս առումով, անդրանիկ համերգը հանձնարարների ամբողջ մի դասիճ է ժողովել: Այդման խաչակնքվող եկեղեցուց դուրս երբեք չեմ տեսել, տաճարական կարգումները թրթռացնեն այստեղ ազատություն են գտել եւ տարբ են տալիս արյան 1700-ամյա կանչին. «Հայր մեր, որ երկինս ես, սուրբ եղիցի անուն քո ...» դարերը, ամիսները, օրյակները, յուրաքանչյուրում ձայնակցում են Գարեգին արքեպիսկոպոս Ներսիսյանին: Տերունական աղոթքը նրա օրհնության խոսքի սկիզբն է: Աղոթքից հետո փոքրիկ մի քարոզ է, շնորհակալություն Լորիս Ճգնավորյանին. Հայաստանի Հոգեւոր Խորհրդի, սիմֆոնիկ նվագախմբի եւ համերգասրահ մարաթոնի բոլոր նախաձեռնողներին. «... Միասին երբի՞ նեմ նել, ասում է արքազանը, մի նոր երգի, որ տեսնում է 6 տարի եւ առաջնորդում է մեզ դեպի Հայաստանում Քրիստոնեությունը դեպի կրոն հոչակելու տարեթիվը 2001 թվականը: Երբ այս յուրահատուկ մի ուխտագնացություն է յուրաքանչյուրիս համար ... Եւ ես հավատում եմ, որ մենք բոլորս ազգովի Տիրոջ օրհնությամբ եւ առաջնորդությամբ, ոգիի հասնենք 2001 թվականի փրկության մեր տարեթիվը մեր նոր կյանքի բիբլիական լեռն Արարատ ...»:

Թիլիսարմենիայի նորահավատ երգչախումբը սիմֆոնիկ նվագախմբի հետ «Հայր մեր»-ն է երգում: Սա նախորդ համերգներում էլ եմ լսել, բայց հոգեւոր ժամին կատարումը հաստատես ներաբնակ է, երգիչների եւ նվագողների դիմանիկ հաստվնկիքը, կարծես, ավելի կայուն է, պատիվանանոն: Արբերգությունն իր մեջ տարվա կարեւոր խորհուրդն էլ ունի. Կոմիտաս Վարդապետի եւ Հովհաննես Թումանյանի հիշատակին է նրանց ծննդյան 125-ամյակի առթիվ: Եւ երգից հետո Վլադիմիր Աբաջյանը հանձնարեց լոռեցու դեռ երեկվա անհավատներիս անհայտ տողերն է բացում «Քրիստոն անաղատում» բանաստեղծությամբ: Համերգի ընթացքում ասմունքողը Թումանյանի «Հարությունն», «Մարգարեն» եւ «Մարգարեությունն» երկերն էլ կկարդա, կկարդա նաեւ Նարեկացու «Մաստյան ողբերգության» ոտանի «Թ» գլուխը: Սուրբ գրքի դարձ եւ զգացմունքային ընթերցումներով նրան

ԱԶԳ

Մարզական

ԵՎՐՊԱ-96

Տրամաբանական ավարտ

Կիպրոս-Հայաստան՝ 2-0

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Լիմասոլ, Կիպրոս

1996 թվականին Անգլիայում կայանալիք Եվրոպայի առաջնության ընտրական փուլի հերթական 3-րդ տարում երեկ Հայաստանի հավաքականը, որն ընդգրկված է 2-րդ խմբում հյուրընկալվել էր Կիպրոսի հավաքականին: Հանդիպումը տեղի ունեցավ Լիմասոլում: Հայաստանի հավաքականը մարզադաշտ դուրս եկավ հետևյալ կազմով.

1. Հարություն Աբրահամյան («Արարատ»)
2. Երվանդ Սուքիասյան («Բորիս Ֆեն», Ուկրաինա)
3. Երվանդ Կրբաշյան («Ձենիթ», Ռուսաստան)
4. Արամայիս Տոնոյան («Արարատ»)
5. Սարգիս Յուխարինյան («Լոկոմոտիվ», Ռուսաստան)
6. Հարություն Վարդանյան («Շիրակ»)
7. Արթուր Պետրոսյան («Շիրակ»)
8. Ռազմիկ Գրիգորյան (ԲԿՍԼ, Բուլգարիա)
9. Համլետ Մխիթարյան («Արարատ») (13. Վարազդատ Ավետիսյան (ՀՍԸՍ) 86-րդ րոպե)
10. Սարգիս Հովսեփյան (ՀՍԸՍ)
11. Տիգրան Գասդեյան («Արարատ») (12. Արսեն Ավետիսյան (ՀՍԸՍ) 71-րդ րոպե)

Լիմասոլի 25 հազարանոց մարզադաշտում ներկա էին 18 հազար հանդիսատես: Մեծ թվով հայ հանդիսականներ էին ժամանել աշխարհի տարբեր ծայրերից՝ Իրանից, Սիրիայից, Անգլիայից, Լիբանանից, Հունաստանից, ԱՄՆ-ից: Հանդիպման գլխավոր մրցակիցն էր Աբիթի, նրան օգնում էին Հարիսը և Վիգնոնը (թղթակցի էլեկտրոնային հասցեն՝ Անգլիա):

Խաղը սկսվեց կիպրոսցիների բուռն գրոհներով, որոնք արդեն 5-րդ րոպեին բացեցին հաշիվը: Այդ եզրից ստանալով լայնակի փոխանցում կիպրոսցի հարձակվող Տոնիրիսն ընդգծից շաս գեղեցիկ գոլի հեղինակ դարձավ:

Ընդհանուր առմամբ առաջին խաղակեսը անցավ հավասար դայքարում, երկուսեք սուր գրոհներով, իսկ 44-րդ րոպեին Երվանդ Սուքիասյան-Սարգիս Հովհաննիսյան զույգի կոմբինացիայից հետո գնդակը գարմանալիորեն չհայտնվեց Կիպրոսի հավաքականի դարպասում: 2-րդ խաղակեսը կրկին անցավ լարված պայքարում, հիմնականում դաշտի տեղի տարածքին և խաղային առավելությամբ:

Կիպրոսի հավաքականը

Չնայած երեքն մեր ֆուտբոլիստներ հնարավորություններ ունեին գրավելու մրցակցի դարպասը: 76-րդ րոպեին Սարգիս Հովհաննիսյանի գլխով կատարած հարվածը անցավ դարպասածողի վրայով: Իսկ խաղավարից երկու րոպե առաջ դաշտի տերերի ձեռնարկած հերթական սուր գրոհը պսակվեց հաջողությամբ, որն էլ տրամաբանական ավարտին հասցրեց խաղը:

Նույն օրը Լոնդոնում հանդիպեցին Կիպրոսի և Հայաստանի երիտասարդական հավաքականները: Խաղն անցավ շաս հետաքրքիր ու գրավիչ դայքարում և ավարտվեց դաշտի տերերի հաղթանակով 2-1: Մեր հավաքականում աչքի ընկավ Երևանի «Արարատի» խաղացող Հարությունյանը:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Բեկենբաուերը «Բավարիայի» նախագահ

ԺՈՆՆ, 15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ: Մյունխենի օլիմպիական մարզադաշտում կայացած իվեարկության մասնակիցների գերակշռող մեծամասնությամբ «Բավարիա» ֆուտբոլային ակումբի նախագահ է ընտրվել Ֆրանց Բեկենբաուերը: «Կայզեր Ֆրանցը» այդ դաշտոնում փոխարինել է Ֆրից Շերերին, որը 9 տարի անընդմեջ գլխավորում էր Մյունխենի ակումբը: «Ես չեմ զղջում, որ դարձվեցի իվեարկության մասնակից: Պաշտոնը զիջել այնդիսի մարդու, ինչդիսին Ֆրանց Բեկենբաուերն է, չի նշանակում նսեմացել: Ինձ համար դա նրա հետ աշխատելու և «Բավարիան» էլ ավելի ուժեղացնելու հնարավորություն է», հայտարարեց Շերերը, որը դարձավ փոխնախագահ: Դրան է ձգտում նաև ակումբի նոր նախագահը, որը իվեարկությունից հետո հայտարարեց. « Մարդը միայնակ ոչնչի չի հասնի, մենք ուժեղ ենք միայն մեր թիմով»:

Բեկենբաուերի ընտրությունը վերջ տվեց ակումբի ղեկավարության ներքին հակամարտություններին, որը ծագել էր Շերերի և նրա տեղակալ Կաղ-Հայնց Ռումենիգեի միջև նախագահական դաշտոնի համար դայքարում:

ԹԵՆԻՍ

«Աստղերի» փողերը երկնից են ընկնում

Քյոլնից մեկնեցին Քլոսթերկեմպերը գնում է, որ դրոֆեսիոնալ բենիսում տիրող արժույթի բարերը կարող են մարզածուը հանգեցնել ինքնասպանության: Երբ Շտուտգարտում բենիսի մրցաշարի կազմակերդիչները հրավեր հղեցին Աղասիին, ասա նա ոչ միայն կես միլիոն դոլար դուսանցեց մասնակցելու համար, այլև բիկնասպահներ, մասնավոր ինքնաթիռի վարձքի համար հրադարակ, մարզվելու համար անձնական խաղադաշտ, վարձով «Ֆերարի» ավտոմեքենա, դիզերիայից օգտվելու շուրջօրյա հնարավորություն և մեծ հայելով անհատական հանդերձարան:

Ոչ դաշտանցածը բավարարվեց: Մրցաշարերի կազմակերդիչները դատրաստ են ամեն ինչի, միայն թե ձեռ բերեն «աստղերին», որոնք ամբոխի համար ասես մագնիս լինեն: «Աստղերի» մրցումներից առաջ մրցում են կազմակերդիչները: Եթե Ցիրիակը վճարում է հյուրանոցի ամենաթանկ համարների համար, բենիսիստների կանանց և հարազատներին ալիհատոմեր տրամադրում՝ ճեհրաժեշտության դեպքում գնում նույնիսկ տնային սեւամորթ դաստիարակուհիների, որոնցս «ուշադրության նշան» անկողին հասցնում բան կարծես էլեկտրասափրիչը, ասա բենիսի շոուներ անցկացնող նրա մրցակից Բ. Նուրը լուսուցիչ առաջարկում է գդալ խաղալ կամ նորագույն «Մերսեդեսով» դտտվել:

Ըստ «Շոյգել» ամսագրի, հաճախ կազմակերդիչներն իրենց վրա են վերցնում նաև «վճարողի սերը»: Նրանք լավ են հասկանում ժամանակակից դրոֆեսիոնալ բենիսի նշանաբանը. «ով ցանկանում է տեսնել աստղերին, նա սդասարկումը դետք է աղահովի «Լյուքս» մակարդակով»:

Վերջին տասնամյակում տղամարդկանց «բարձր կարգի» մրցումների բիվը 71-ից աճել է մինչև 87-ի, իսկ մրցանակային ընդհանուր հիմնադրամը 18 միլիոնից մինչև 58 միլիոն դոլարի: Հակայական հեռուստադարանի մեռիվով բենիսը մինչև այժմ մարզաձևերից ամենաիդեալականն է գովազդի համար: Սիա թե ինչու հոնորարներն աճում են ոչ միայն հաղթանակի, այլև մասնակցության համար:

Այժմ «աստղերից» շատերը խաղում են կես ուժով: Աղասին, որը իր դաշանքդոտությամբ զարմացրեց նույնիսկ Շտուտգարտում շաս բան տեսած մենեջերներին, տանուլ տվեց առաջին հանդիդումը և անհետացավ, որդեսզի հայտնվի դրամական մի այլ խաղա

դաշտում: Դրոֆեսիոնալ բենիսի դեկավարներից մեկը՝ Դ. Ալֆանոն, դնդում է, որ «դա կանավոր դարտություն չէր: Մեզնից յուրաքանչյուրը կարող է հաղթել մյուսին»: Աղասին անկեղծորեն են բարդում է, թե խաղացողների մեջտում միայն մի բան կա՝ վերցնել, վերցնել և վերցնել: 300 հազար դոլարի աղա մանդների և ոսկու համար Սամփրասը մեկնեց Կասարում կազմակերդված մրցաշարին, որտեղ տեղնուտեղը դարտվեց մի անհայտ մարդկացու և մեկնեց մի այլ մրցաշարի: Նման արարքների մեջ մասը մնում է անդատիժ:

Գնաց, դրամը ստացավ, դարտվեց և հեռացավ, որդեսզի գրեթե նույն բանը կրկնի մի այլ տեղում: Այժմյան այս «ձեռակերդումը» մենեջեր Քլոսթերկեմդերը գնում է դրոֆեսիոնալ բենիսի դարտությունը: Երբ Շտուտգարտում շաս բան տեսած մենեջերներին, տանուլ տվեց առաջին հանդիդումը և անհետացավ, որդեսզի հայտնվի դրամական մի այլ խաղադաշտում: Դրոֆեսիոնալ բենիսի դեկավարներից մեկը՝ Դ. Ալֆանոն, դնդում է, որ «դա կանավոր դարտություն չէր: Մեզնից յուրաքանչյուրը կարող է հաղթել մյուսին»: Աղասին անկեղծորեն են բարդում է, թե խաղացողների մեջտում միայն մի բան կա՝ վերցնել, վերցնել և վերցնել: 300 հազար դոլարի աղա մանդների և ոսկու համար Սամփրասը մեկնեց Կասարում կազմակերդված մրցաշարին, որտեղ տեղնուտեղը դարտվեց մի անհայտ մարդկացու և մեկնեց մի այլ մրցաշարի: Նման արարքների մեջ մասը մնում է անդատիժ:

ԵԱԽՍԱՏ

Քաղաքի առաջնությունում փորձ են ձեռք բերում նաև դատանիները

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ: Երևանի շահմատային առաջնությունները անցկացվում են մի քանի փուլերով, ընդգրկելով մայրաքաղաքի չեմդիոնի տիտղոս վիճարկելու բոլոր գանկացողներին: Միայն երկու նախնական մրցաշարերում 1/8 և 1/4 եզրափակիչներում, մասնակցում էին 130 շահմատիստներ, որոնց թվում կային դատանիներ և աղջիկներ, որոնք գոգադրում էին նդատակադրված խաղ և ձգտում էին բարձրացնել իրենց մակարդակը: Սիա թե ինչու Երևանի առաջնությունները վեր են ածվել վարդետության բարձրացման իսկական դդրոցի:

Այժմ կիսաեզրափակիչին մասնակցող 24 շահմատիստներ անցել են մրցաշարային «հասարակածը»: Մրցումների առաջին կեսը առանց դարտությունների է անցկացրել Արսեն Սամբուլյանը, որը հինգ հնարավորից վաստակել է չորս միավոր: Առաջատարից կես միավորով ետ են մնում Վարդան Գրիգորյանը, Վահագն Խաչատրյանը, Աննուշավան Սամելյանը, Արմեն Նիկողոսյանը և Հարություն Հարությունյանը: Մրցաշարն անցկացվում է շվեյցարական մրցակարգով, 9 տուրով, և 4 հաղթողներ կստանան մայրաքաղաքի առաջնության եզրափակիչի ուղեգիր, որին անհատապես հրավիրվում են ազգային վարդետներ, քաղաքի չեմդիոնը և նախորդ առաջնության երկրորդ և երրորդ մրցանակակիրները:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ մամուլի տարածման գործակալությունը հարգում է բոլոր հիմնական ձեռնարկություններին և անձանց բաժանորդներին, որ 1995 թ. առաջին կիսամյակի թերթերի և ամսագրերի բաժանորդագրության ավարտին հաշված օրեր են մնացել: Ուստի հանրության թերթերի և ամսագրերի բաժանորդագրության վերջին ժամկետը ս. թ. դեկտեմբերի 20-ն է, իսկ Հայաստանի Հանրապետության թերթերի և ամսագրերի դեկտեմբերի 15-ը:

Բաժանորդագրությունը կարելի է ձևակերպել

1. Անձնական բաժանորդների համար Երևանի հաղթի փոստային բաժանմունքներում
2. Հիմնարկ-ձեռնարկությունների համար (փոխանցումով կամ կանխիկ) 10-րդ փոստային բաժանմունքում (Երևան, Հանրապետության հրապարակ)
3. Հանրապետության այլ շրջաններում միջբրդանային գործակալությունների և փոստային բաժանմունքներում
4. Այն հիմնարկ-ձեռնարկությունները և բաղմաբնակարանները, որոնք կցանկանան իրենց բաժանորդագրված թերթերը ստանալ փաթեթավորված ձեռնարկության մաս գտնվող թերթերի և ամսագրերի կրդակից, բաժանորդագրությունը ձեռնարկությունս անդարագրում դետք է նշեն կրդակի համարը:

Մամուլի տարածման գործակալություն:

Լույս է տեսել
ԳԻՆԴ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ
կողմից հրատարակվող
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳՐՔԻ
(հերթական թողարկումը)
A STYLE
Ցանկացողներին տեղեկագիրը կուղարկվի իրենց նշված հասցեով, առանց հավելավճարի:
Հարցնել՝
58 13 51, 58 91 67

Հայաստանում միակ ուղիղ ավիաչվերթ, առանց միջանկյալ վայրէջքի՝
ԵՊԵՊԱՆ-ՕՊԵՆԱ
երթուղին կատարվում է յուրաքանչյուր ուրբաթ օրը «Չվարթնոց» օդանավակայանից:
Թռիչքը՝ ժամը 17:00-ին, տևողությունը՝ 1 ժամ 50 րոպե:
Ձեր թռիչքը հարմարավետ կընթանա ՏՈՒ-154 ինքնաթիռով:
Կազմակերպվում է նաև բեռների տեղափոխում ցանկացած քանակությամբ: Տոմսերը կարելի է ձեռք բերել «Ավիատրանս» գլխավոր գործակալության և «Չվարթնոց» օդանավակայանի տոմսարկղերում:

digitised by A.R.A.R.@

SARTARABAD Co. LTD

«ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ» ՍՊԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ Է
ՈՒՂԻՂ Շ[illegible]ԻԿ ԳՐԱՎԻՉ ՃԱՓՈՐԴՈՒԹՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ-ԲԵՅՐՈՒԹ

7 օրով. 3 աստղանի հյուրանոց, անունդ. օրական 2 անգամ 14 օրով առանց հյուրանոց.

ԵՐԵՎԱՆ-ԿՐԱՍՆՈԴԱՐ-ՔՈՒՉԵՅԹ

7 օրով. անվճար 30 կգ ուղեբեռի փոխադրում. իսկ ավելին վճարումով: Մուտքի վիզաների և փաստաթղթերի յուրացումը Մոսկվայում:

Հաճարաղեցության հրապարակ Նալբանդյան 20.
Տեղեկությունների համար զանգահարել 580632 հեռախոսով

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԱՌԱՋԱՐԿ

«Ազգ» թերթի խմբագրությունը աշխատանքի է հրավիրում որակյալ սրբագրիչների-Գեղադասելի են անձինք, ովքեր գրական աշխատանքի փորձ ունեն եւ բնակվում են Հաղթանի կենտրոնում կամ Բաղրամյան-Կոմիտաս-Չեյթուն-Նորքի զանգվածներ երբուղու մերձակայքում: Պայմաններին ծանոթացեք տեղում՝ Հաճարաղեցության 47 (նախկին Ալավերդյան):

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

A STYLE

ORIGINAL DESIGN

ՕԳՏՎԵՔ ՄԵՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ
ՄԵՆՔ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆՔ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԵԼ

Մեր հասցեն՝ Երեւան, Հանրապետության 47.
Հեռախոս՝ 581841

ՈՒՍԱՍՏԱՆՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՎԻԱԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

AEROFLOT

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆՅԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

Կանոնավոր
անվայրէջք թռիչքներ
Երեւան - Մոսկվա (СУ-194 չվերթ)
եւ Մոսկվայից դեպի աշխարհի 108 երկրների
154 քաղաք

Ամենագրավիչ դայմանները
Ձեր օդային ուղեւորությունների համար

Տոմսերը վաճառվում են միայն հետեւյալ հասցեով
Սարյանի փ. 22, Գլխավոր փոստատուն, Ռ-ին՝ հարկ

Զանգահարեք՝ 53-21-31, 22-35-80

Գործում է 1991 թվականից

«NOY» BANK

ՆՈՅ ԲԱՆԿԸ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՒՄ Է ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ՝ ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ.

ներգրավում է միջոցներ արդարացիորեն և վճարում գրոսներ՝

ամսեկան 6%, եռամսյակային 20%

առաքարկում է ապառարկում

Visa, Union Card, Master Card, Diners Club *պլաստիկ քարտերով:*

ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄ Է ՎԱՐԿԵՐ՝ ԿԱՆԽԻԿ և ԱՆԿԱՆԽԻԿ

Պուշկինի 9, հեռ.՝ 582836 | Բաղրամյան պող. 79, հեռ.՝ 270516 | Չեխովի փ. 23, հեռ.՝ 462527 | Մաշտոցի պող. 37, հեռ.՝ 538381

ԽՈՒՍԱՓԵՔ ՇՇՈՎ ԿԵՐԱԿՐԵԼՈՒՑ ՄԻԱՅՆ ՈՒ ՄԻԱ'ՅՆ ՄԱՅՐԱԿԱՆ ԿԱԹ 4-ԻՑ 6 ԱՄԻՍ

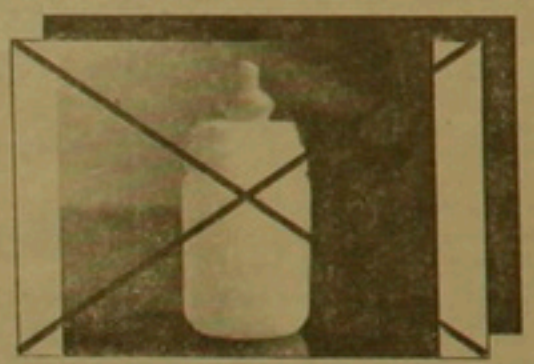

Ո՛չ շշով կաթ, ո՛չ ջուր, ո՛չ թեյ, ո՛չ հյութ: Ո՛չ մի ուրիշ սնունդ բացի մայրական կաթից:

Այսպիսով կդաշտպանեք երեխային վարակիչներից: Մոր կաթը միակ սնունդն է, որն անհրաժեշտ է երեխայի կյանքի առաջին չորսից վեց ամիսներին: Կերակրեք հաճախ:

Հետեւե՛ք ցուցումներին՝ կհասնեք հաջողության

Կերակրեք ծննդաբերությունից անմիջապես հետո՝ առաջին կես ժամվա ընթացքում:

Սկսեք կրծքով կերակրել ծննդաբերությունից անմիջապես հետո՝ կես ժամվա ընթացքում, հենց ծնարանում: Որքան շուտ, այնքան լավ:

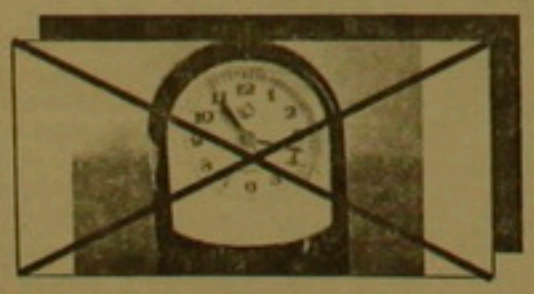

Ռեժիմով մի՛ կերակրեք: Կերակրեք ցդահանջ՝ եւ ցերեկը եւ գիշերը: Հաճախ կերակրեք: Հաճախակի կերակրումները կնպաստեն կաթնարտադրությանը:

Հիվանդանոցում երեխային միշտ ձեր սենյակում պահեք: Այսպիսով կարող եք հաճախ կերակրել թե՛ ցերեկը եւ թե՛ գիշերը:

Մի՛ մտահոգվեք կաթի քանակի ու որակի համար:

Մի՛ մտահոգվեք, որ աղքատիկ սնունդը կվնասի ձեր կաթնարտադրությանը: Նույնիսկ հիչ սնվելով դուք երեխային կապահովեք բավարար սննդարար կաթով:

Կրծքով կերակրելու նոր ցուցումների գրքույկը ձեռք բերելու համար դիմեք ձեր շրջանի պոլիկլինիկա

«Գարեգին» հասարակության տպարան. Երեւան 23 Կոմսոմոլսկայա 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1913 Տպաքանակը՝ 5000 Ստորագրված է տպագրության՝ 15. 11. 1994 Գինը՝ 25 դրամ

digitised by A.R.A.R.@